

Tillatelse til virksomhet etter forurensningsloven

Tillatelsen er gitt i medhold av lov om vern mot forurensninger og om avfall av 13. mars 1981 nr. 6, § 11 jf. § 16. Tillatelsen er gitt på grunnlag av opplysninger fremkommet i søknad og under saksbehandlingen. Vilkårene framgår på side 3 til og med side 17.

Hvis den driftsansvarlige¹ ønsker å foreta endringer i driften, råvarer eller innsatsstoffer som kan ha betydning for forurensningen fra virksomheten, og som ikke er i samsvar med det som ble lagt til grunn da tillatelsen ble gitt eller sist endret, må den driftsansvarlige i god tid på forhånd søke om endring av tillatelsen.

Dersom hele eller vesentlige deler av tillatelsen ikke er tatt i bruk innen 4 år etter at tillatelsen er trådt i kraft, skal den driftsansvarlige sende en redegjørelse for virksomhetens omfang slik at forurensningsmyndigheten kan vurdere eventuelle endringer i tillatelsen.

Nøkkeldata

Driftsansvarlig	Dalir Kjøtt AS
Postadresse	Skansen 7, 2670 Otta
Org. nummer	927 042 746
Næringskode og bransje	10.110 Bearbeiding og konservering av kjøtt
Kategori for virksomheten ² / Type virksomhet	Ikke omfattet av IED, slakteri og bearbeiding av kjøtt
Beliggenhet/gateadresse	Sandbumoen 2670, Otta
Kommune og fylke	Sel, Innlandet
Lokalisering av virksomheten	UTM sone 32, øst: 529161, nord: 6843338

Forurensningsmyndighetens referanser

Tillatelsesnummer: 2025.0686.T		Anleggsnummer: 3437.0053.01	
Tillatelse første gang gitt: 21.08.2025	Tillatelse sist revidert i medhold av fl § 18 tredje ledd:	Tillatelse sist endret: 14.04.2026	
Tore Pedersen avdelingsdirektør		Maraike Susanne Glomb seniorrådgiver	

¹ I dette dokumentet menes:

virksomhet: den forurensende aktiviteten på en bestemt lokalitet

driftsansvarlig: den fysiske eller juridiske person som driver eller kontrollerer driften av virksomheten

² Jf. forskrift om begrenning av forurensning (forurensningsforskriften) kapittel 36 om behandling av tillatelser etter forurensningsloven

Endringslogg

Endringsnummer	Endringer av	Punkt og beskrivelse av endring
1	14.04.2026	1.1 – endring av frist for søknad om nye utslippsgrenser og tilpasset produksjonsramme etter første driftsår

1 Tillatelsens ramme

Tillatelsen gjelder forurensning fra slakting av storfe og småfe, nedskjæring og foredling av kjøtt.

Produksjonsrammen er begrenset av en utslippsramme på 4000 pe BOF₅, som er den tilgjengelige kapasiteten kommunen har for industripåslippet fra virksomheten.

Produksjonsrammen er foreløpig og gjelder for en prøveperiode på 1 år. Frist for å søke om nye utslippsgrenser til vann og tilpasset produksjonsramme er 1. september 2026.

Tillatelsen er begrenset til en maksimal produksjonsramme på 80 % av planlagt produksjon ved fremtidig full drift med inntil 4 600 tonn slakt pr. år. Videre for 5 500 tonn nedskjæring og 400 tonn foredling av kjøtt.

Energikilden for anlegget er kun strøm.

1.1 Frister

Tiltak	Frist	Vilkår
Utarbeidelse av måleprogram	31.12.2025	10.3 og 15.4
Årlig rapportering til forurensningsmyndigheten via Altinn	f.o.m. 01.03.2026	10.4
Jevnlig rapportering av utslipp til vann og faktiske renseseffekter	Det første driftsåret 31.12.2025, 01.03.2026, 01.09.2026	10.4
Søknad om nye utslippsgrenser og tilpasset produksjonsramme etter første driftsår	01.05.2027	10.4
Overvåkingsprogram for resipienter, oversendelse for eventuelle merknader	01.03.2026	11.1
Forurensningsmyndigheten skal holdes oppdatert over resultater fra overvåkingen	årlig	
Undersøkelser og utredning av utslipp til vann	01.09.2026	15.1
Utredning av muligheter og begrensninger for håndtering av husdyrgjødselfraksjonen	01.09.2026	15.2
Utredning av renseseffekt fra intern forrensing	01.09.2026	15.3

2 Generelle vilkår

2.1 Utslippsbegrensninger

De utslippskomponenter fra virksomheten som er antatt å ha størst miljømessig betydning, er uttrykkelig regulert gjennom spesifikke vilkår i denne tillatelsen. Utslipp som ikke er uttrykkelig regulert på denne måten, er også omfattet av tillatelsen så langt opplysninger om slike utslipp er fremkommet i forbindelse med saksbehandlingen eller må anses å ha vært kjent på annen måte da vedtaket ble truffet.

2.2 Plikt til å overholde grenseverdier

Alle grenseverdier skal overholdes innenfor de fastsatte midlingstider. Variasjoner i utslippene innenfor de fastsatte midlingstidene skal ikke avvike fra hva som er vanlig for den aktuelle type virksomhet i en slik grad at det kan føre til økt skade eller ulempe for miljøet.

2.3 Plikt til å redusere forurensning

Den driftsansvarlige skal redusere utslippene fra virksomheten så langt dette er mulig uten urimelige kostnader. Plikten omfatter også å redusere utslipp av komponenter det ikke uttrykkelig er satt grenser for i tillatelsen etter forurensningsloven.

Ved reduksjon av produksjonsnivået i produksjonsprosesser der utslippene er proporsjonale med produksjonsmengde, skal reduksjonen som et minimum medføre en tilsvarende reduksjon i utslippene.

2.4 Utskifting av utstyr

Ved utskifting av utstyr skal det nye utstyret være i samsvar med beste tilgjengelige teknikker med sikte på å motvirke forurensning og annen negativ innvirkning på miljøet.

2.5 Plikt til forebyggende vedlikehold

Den driftsansvarlige skal sørge for forebyggende vedlikehold av utstyr som kan ha utslippsmessig betydning. Den driftsansvarlige skal sørge for system og rutiner for vedlikehold, og dette skal kunne dokumenteres.

3 Utslipp til vann

3.1 Utslippsbegrensninger

3.1.1 Utslipp fra punktkilder

Følgende grenseverdier og målekrav gjelder for prosessavløpet:

Tabell 3-1 Grenseverdier og målekrav for utslipp av komponenter med krav om målinger jf. punkt 10.1 og 10.2. Grenseverdier for BOF er basert på kapasitet til Otta renseanlegg til å ta imot industripåslippet

fra virksomheten (BOF-ramme på 4000 pe). Grenseverdier og målekrav er gjeldende for ett år frem i tid. Bedriften skal innen 1. september 2026 søke om nye utslippsgrenser og tilpasset ramme, basert på resultater fra utredning av utslippsmengder og renseeffekt, se kapittel 10, 11 og 15.

Kilde	Komponent	Utslippsgrenser			Høyeste verdi / intervall (kontinuerlig måling)
		Maksimal konsentrasjon mg/l (midlingstid 1 døgn)	Maksimal døgnutslipp kg/døgn (midlingstid 1 døgn)	Års-mengde tonn/år (midlingstid 1 år)	
Prosessavløp	Kjemisk oksygenforbruk (KOF)	målekrav	målekrav	målekrav	
Prosessavløp	TOC	målekrav	målekrav	målekrav	
Prosessavløp	Biologisk oksygenforbruk (BOF)	målekrav	240	målekrav	
Prosessavløp	Total fosfor (Tot-P)	målekrav	målekrav	målekrav	
Prosessavløp	Total nitrogen (Tot-N)	målekrav	målekrav	målekrav	
Prosessavløp	Suspendert stoff (SS)	målekrav	målekrav	målekrav	
Prosessavløp	Fett	målekrav	målekrav	målekrav	
Prosessavløp	pH				6 - 9
Prosessavløp	Temperatur				<= 30 °C
Prosessavløp	Avløpsmengde				målekrav

Grenseverdiene gjelder under normale driftsforhold. Som normale driftsforhold regnes ikke opp- og nedkjøring, lekkasjer, funksjonsfeil på anlegget, nødvendig vedlikehold, plutselig driftsstans og lignende, forutsatt at pliktene til å redusere forurensning så langt som mulig (punkt 2.3), forebyggende vedlikehold (punkt 2.5) og tiltakspunkt, jf. forurensningsloven § 7, er overholdt.

Konsentrasjonsgrenser gjelder for ufortynnet prosessavløpsvann.

Utslipet skal i størst mulig grad jevnes ut over døgnet, eller deler av døgnet før utslipp til offentlig avløpsnett.

En mer presis og eventuelt også strengere regulering med grenseverdier vil bli foretatt med grunnlag i dokumentasjonen og utredningen som den driftsansvarlige etter kapittel 10, 11 og 15 skal sende forurensningsmyndigheten.

Forurensningsmyndigheten vil utover dette på bakgrunn av ny kunnskap eller ny teknologi kunne fastsette strengere grenser og/eller krav om målinger.

3.1.2 Diffuse utslipp

Virksomheten skal ikke ha diffuse utslipp til vann av miljømessig betydning.

Forurensningsmyndigheten kan på bakgrunn av ny kunnskap fastsette en mer presis og eventuelt også strengere regulering.

3.1.3 Utslippsreducerende tiltak

Renseanlegg for prosessavløpsvann

Før påslipp til kommunalt avløpsanlegg skal prosessvannet gjennomgå forrensning ved virksomheten. Forrensning skal som et minimum bestå av sil/rist-anordninger, fettavskiller/slamavskiller og fordrøyning.

Alt prosessavløpsvann skal føres til utjevningstank.

Ved rengjøring av maskiner/utstyr, gulv og lignende skal mest mulig av fast materiale fjernes ved feiing, skraping og lignende. Sluk skal utstyres med oppsamlingskurver eller rister slik at slakte- og kjøttavfall ikke tilføres avløpsnettet. Partikkelholdig avløp skal renses i silanordning med liten maskeåpning og tilstrekkelig kapasitet.

Fettavskilleren må ikke utsettes for støtbelastninger, høye temperaturer (> 30 °C) eller store temperatursvingninger i tilført avløpsvann, jf. punkt 3.1.1.

Den driftsansvarlige skal i størst mulig grad unngå å benytte stoffer som kan redusere renskapasiteten ved renseanlegg.

Drift av rensinretninger og overvåking av utslippene, skal være en integrert del av driften og inngå i internkontrollsystemet.

Den driftsansvarlige skal fortløpende vurdere og gjennomføre tiltak for å optimalisere renseprosessen og redusere utslipp av organisk materiale, næringsalter og fett.

Utjevnning/bufferkapasitet

Virksomheten skal ha et utjevningsbasseng med tilfredsstillende bufferkapasitet for å sikre jevn tilførsel av prosessavløpsvann til kommunalt nett samt hindre ukontrollerte utslipp fra virksomheten. Utjevningsstanken skal være basert på en vurdering av vannets sammensetning og mengder, og påvirkning på rensinnretning og kommunalt avløpsnett.

Håndtering av blod og vominnhold

Blod skal samles opp og ikke tilføres avløpsnettet. Etter stikking skal slaktet renne av seg så lenge at blodspillet ved videre bearbeiding blir lite.

Vominnhold må ikke tilføres avløpssystemet. Eventuelt søl av mage- og tarminnhold i forbindelse med flåing og vomuttak skal samles opp før vasking/spyling av lokalene.

Vannforbruk

Forbruk av vann skal reduseres mest mulig og alle slanger skal utstyres med selvlukkende kraver. For å redusere vannforbruk og mengde avløpsvann som slippes ut skal beste tilgjengelige teknikker for drift og rengjøring tas i bruk.

Spesifikt vannforbruk skal dokumenteres. Vannforbruk for bearbeiding av kjøtt skal rapporteres som vannmengde (m³) per tonn råmateriale, beregnet som et årlig gjennomsnitt.

Diffuse utslipp fra produksjonsprosesser og fra utearealer, for eksempel avrenning fra lagerområder og områder for lossing/lasting, som kan medføre skade eller ulempe for miljøet, skal begrenses mest mulig. Avrenning av overflatevann fra virksomhetens utearealer skal håndteres slik at det ikke kan medføre skade eller ulempe for miljøet.

Eventuelt oljeholdig avløpsvann fra vaskeplasser, verksteder eller lignende skal renses tilfredsstillende i oljeutskiller eller tilsvarende rensenhet.

3.2 Krav om rensinnretninger

Den driftsansvarlige skal sikre intern forrensing før påslipp til kommunalt nett. Intern rensaanordning må sikre at påslippet til kommunalt nett, med videre rensing ved Otta rensaanlegg, ligger innenfor kapasiteten til det kommunale rensaanlegget å håndtere industripåslippet fra virksomheten og sikre ivaretagelse av egne renskrav.

3.3 Utslippspunkt for prosessavløp

Prosessavløpsvannet føres til kommunalt avløpsanlegg med utslipp i Lågen i henhold til de krav som kommunen stiller for påslippet³. Endring av utslippskrav eller utslippssted i tillatelsen til det kommunale avløpsanlegget, kan medføre at forurensningsmyndigheten stiller nye krav for prosessavløpsvannet.

---

³ Jf. forurensningsforskriftens kapittel 15A om påslipp

Hvis den driftsansvarlige ønsker å endre utslippspunktet, må den søke om tillatelse til dette. Der utslippspunktet ikke er fastlagt i tillatelsen, må den driftsansvarlige avklare med forurensningsmyndigheten om en ønsket endring av utslippspunkt krever tillatelse og eventuelt også spredningsberegninger.

3.4 **Kjølevann**

Virksomheten skal ikke ha utslipp av kjølevann.

4 **Utslipp til luft**

4.1 **Utslippsbegrensninger**

4.1.1 **Utslipp fra punktkilder**

Virksomheten skal ikke ha utslipp til luft fra punktkilder.

4.1.2 **Diffuse utslipp**

Virksomheten skal ikke ha diffuse utslipp til luft av miljømessig betydning.

Forurensningsmyndigheten kan på bakgrunn av ny kunnskap fastsette en mer presis og eventuelt også strengere regulering.

4.1.3 **Utslippsreducerende tiltak**

Diffuse utslipp fra produksjonsprosesser og fra utearealer, for eksempel lagerområder, områder for lossing/lasting og renseanlegg, som kan medføre skade eller ulempe for miljøet, skal begrenses mest mulig.

4.2 **Lukt**

4.2.1 **Luktbegrensning**

Virksomheten skal drives slik at luktulemper i omgivelsene begrenses mest mulig.

Lukt fra produksjon ved virksomheten og eventuelle lufteinnretninger el.l., skal være så lav at det ikke er til vesentlig sjenanse for naboer og brukere av nærområdet.

Dersom luktulemper oppstår, kan Statsforvalteren kreve at det gjennomføres luktmålinger sammenstilt med beregninger av spredning og påvirkning ved nærmeste nabo. Relevante tiltak for å redusere luktbelastningen må eventuelt utredes og iverksettes.

Virksomheten skal ha et system for registrering og oppfølging av eventuelle klager på lukt.

Forurensningsmyndigheten kan på bakgrunn av ny kunnskap fastsette en mer presis og eventuelt også strengere regulering.

5 Forurensning av grunn, grunnvann og sedimenter

Den driftsansvarlige skal holde løpende oversikt over eventuell eksisterende forurenset grunn på virksomhetens område og forurensete sedimenter utenfor virksomhetens område, herunder faren for spredning. Den driftsansvarlige skal vurdere behovet for undersøkelser og tiltak.

Terrenginngrep som kan medføre fare for at forurensning i grunnen sprer seg, må ha godkjent tiltaksplan etter forurensningsforskriftens kapittel 2, eventuelt tillatelse etter forurensningsloven § 11.

6 Kjemikalier

Den driftsansvarlige skal etablere et system for å vurdere substitusjon av kjemikalier som brukes i virksomheten. Systemet skal dokumentere de vurderinger som er gjort for å oppfylle substitusjonsplikten.

7 Støy

Virksomhetens bidrag til utendørs støy ved omkringliggende boliger, sykehus, pleieinstitusjoner, fritidsboliger, utdanningsinstitusjoner og barnehager skal ikke overskride følgende grenser, målt eller beregnet som innfallende lydtryknivå ved mest støyutsatte fasade:

Dag (kl. 07-19)	Kveld (kl. 19-23)	Lørdag (kl. 07-23)	Søn-/helligdager (kl. 07-23)	Natt (kl. 23-07)	Natt (kl. 23-07)
$L_{pAekv12h}$	$L_{pAekv4h}$	$L_{pAekv16h}$	$L_{pAekv16h}$	$L_{pAekv8h}$	L_{AFmax}
50 dB(A)	45 dB(A)	45 dB(A)	45 dB(A)	40 dB(A)	50 dB(A)

L_{pAeqT} er A-veiet gjennomsnittsnivå (dBA) midlet over driftstid der T angir midlingstiden i antall timer.

L_{AFmax} er gjennomsnittlig A-veiet maksimalnivå for de 5-10 mest støyende hendelsene i perioden med tidskonstant «Fast» på 125 ms.

Støygrensene gjelder ikke for bebyggelse av forannevnte type som er etablert etter at støygrensene trådte i kraft.

Alle støygrenser skal overholdes innenfor alle driftsdøgn. Støygrensene gjelder all støy fra virksomheten, inkludert intern transport på virksomhetens område samt lossing/lasting av råvarer og produkter. Støy fra midlertidig bygg- og anleggsvirksomhet og fra persontransport av ansatte til og fra virksomhetens område er likevel ikke omfattet av grensene.

8 Energi

8.1 Energiledelse

Den driftsansvarlige skal ha et system for energiledelse for kontinuerlig, systematisk og målrettet vurdering av tiltak som kan iverksettes for å oppnå en mest mulig energieffektiv produksjon og drift. Systemet for energiledelse skal inngå i virksomhetens internkontroll⁴, og følge prinsippene og metodene angitt i norsk standard for energiledelse (NS-EN ISO 50001).

8.2 Utnyttelse av overskuddsenergi

Den driftsansvarlige skal i størst mulig grad sørge for å utnytte overskuddsenergi fra eksisterende og nye anlegg internt. Den driftsansvarlige skal gjennom tiltak på eget område legge til rette for at overskuddsenergi skal kunne utnyttes eksternt med mindre det kan godtgjøres at dette ikke er teknisk mulig eller medfører uforholdsmessige store omkostninger.

8.3 Spesifikt energiforbruk

Spesifikt energiforbruk skal beregnes og rapporteres årlig, jf. punkt 10.

9 Avfall og biprodukt

9.1 Generelle krav

Avfallsforebygging og avfallshåndtering

Den driftsansvarlige skal sørge for følgende prioriteringsrekkefølge for virksomhetens avfallsforebygging og avfallshåndtering:

- a) forebygging
- b) forberedelse til ombruk
- c) materialgjenvinning
- d) annen gjenvinning, deriblant energiutnyttning
- e) sluttbehandling

Den driftsansvarlige kan fravike prioritetsrekkefølgen i første ledd dersom det er berettiget ut fra en avveining av miljøhensyn, ressurs hensyn, hensyn til menneskers helse, teknisk gjennomførbarhet og økonomiske forhold.

Den driftsansvarlige skal dokumentere hvilke vurderinger og tiltak som er gjennomført for å overholde prioritetsrekkefølgen. Dokumentasjonen skal tas vare på i minst fem år og være tilgjengelig ved kontroll eller på forespørsel fra forurensningsmyndigheten.

---

⁴ Forskrift om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter (internkontrollforskriften)

Gjenvinning av avfall hos annen aktør

Dersom avfall bringes til annen aktør for gjenvinning, skal den driftsansvarlige:

- a) dokumentere hvem som mottar avfallet
- b) dokumentere opplysninger fra mottakeren om hvordan avfallet skal gjenvinnes
- c) opplyse mottakeren om innhold i avfallet

Dokumentasjonen skal tas vare på i minst fem år og være tilgjengelig ved kontroll eller på forespørsel fra forurensningsmyndigheten.

Bruk av biprodukt utenfor virksomheten

Dersom biprodukt⁵ brukes utenfor virksomheten, skal den driftsansvarlige:

- a) dokumentere hvem som mottar biproduktet
- b) opplyse mottakeren om innhold i biproduktet

Opplysningene skal tas vare på i minst fem år og være tilgjengelig ved kontroll eller på forespørsel fra forurensningsmyndigheten.

9.2 Håndtering av avfall

9.2.1 Generelle krav til håndtering

All håndtering av avfall skal være basert på en risikovurdering, jf. punkt 12.1.

Ved lagring av avfall skal:

- a) den driftsansvarlige ha kart hvor det fremgår hvor forskjellige typer avfall er lagret
- b) avfallslager være sikret slik at uvedkommende ikke får adgang, og lagret avfall skal være merket slik at det fremgår hva som er lagret
- c) avfall som ved samlagring eller sammenblanding kan gi fare for brann, eksplosjon eller dannelselse av farlige stoffer, lagres med nødvendig avstand

Farlig avfall skal lagres innendørs og på fast, ugjennomtrengelig og tilstrekkelig slitesterkt dekke for de aktuelle materialer/avfallstyper med oppsamling av eventuell avrenning. Annen lagringsmåte kan benyttes dersom den ansvarlige for virksomheten kan dokumentere at den valgte lagringsmåten gir minst like lav risiko og like god miljøbeskyttelse.

Farlig avfall skal før behandling ikke fortynnes med den virkning at det ikke lenger blir å regne som farlig avfall i henhold til avfallsforskriften § 11-2.

Lagring av farlig avfall på mindre tanker eller andre lagringsformer som IBC-beholdere o.l. skal gjøres i tråd med krav i forurensningsforskriftens kapittel 18 om tanklagring av farlige kjemikalier og farlig avfall.

---

⁵ Jf. § 27 i forurensningsloven

Håndtering av avfall fra slaktevirksomhet

Animalsk avfall, fett og gjødsel skal lagres slik at det ikke medfører luktulempet eller avrenning.

Strø fra dyrebiler, vominnhold og gjødsel skal håndteres i henhold til gjødselregelverket.

Det skal til enhver tid finnes dokumentasjon på at virksomheten har avtaler om spredeareal for gjødsel, eventuelt at det finnes dokumentasjon på at gjødsel er levert til lovlig mottak av slikt avfall.

Alt slakteavfall, blodvann og annet avfall fra slakteprosessen skal samles opp i lukkede tanker eller tette containere og lagres på dertil egnet sted i påvente av videre transport.

10 Utslippskontroll og rapportering til forurensningsmyndigheten

10.1 Utslippskontroll

Den driftsansvarlige skal kontrollere og dokumentere utslippene til luft og vann. Dette gjelder utslipp av:

- a) komponenter som er regulert gjennom grenseverdier eller målekrav fastsatt i tabell 3-1, under punkt 3.1.1 i tillatelsen
- b) komponenter som er regulert gjennom grenseverdier fastsatt i forskrift
- c) andre komponenter som kan ha miljømessig betydning

Den driftsansvarlige skal for det første driftsåret (prøveperiode) gjennomføre et særskilt overvåkingsprogram, jf. punkt. 10.3, for å dokumentere faktiske utslippsmengder og renseeffekt.

Prøvetaking skal utføres som mengdeproporsjonale døgnblandprøver som skal være representative i forhold til fremtidig utslipp (alminnelig drift ved full produksjon). Prøvetaking skal utføres før og etter reinnettninger ved virksomheten for å dokumentere faktisk renseeffekt.

For utslipp av komponenter som er regulert i tabell 3-1 i punkt 3.1.1 skal den driftsansvarlige årlig foreta en vurdering av utslippsmengde og rapportere dette i henhold til punkt 10.4.

10.2 Kvalitetssikring av målinger for utslippskontroll

Den driftsansvarlige skal kvalitetssikre målinger, måleutstyr og metoder slik at de gir representative tall for virksomhetens faktiske utslipp. Målinger omfatter volumstrømsmåling, prøvetaking, analyse og beregning.

Følgende punkter skal oppfylles for å sikre forsvarlig kvalitetssikring av målinger for utslippskontroll:

- a) Målingene skal utføres etter Norsk standard. Dersom norsk standard ikke finnes, kan internasjonal standard benyttes. Den ansvarlige for virksomheten kan benytte andre metoder enn norsk eller internasjonal standard dersom særlige hensyn tilsier det. Den driftsansvarlige må i slike tilfeller dokumentere at særlige hensyn foreligger og at den valgte metoden gir representative tall for virksomhetens faktiske utslipp.
- b) Dersom volumstrømsmåling, prøvetaking og analyse utføres av eksterne, skal det brukes akkrediterte laboratorier og tjenester såfremt slike akkrediterte tjenester finnes.
- c) Dersom den driftsansvarlige selv analyserer parametere som er regulert med grenseverdier, skal den delta i sammenlignende laboratorieprøving og/eller jevnlig verifisere analyser med et eksternt, akkreditert laboratorium. Frekvensen skal begrunnes.
- d) Den driftsansvarlige skal jevnlig vurdere om plassering av prøvetakingspunkter, valg av prøvetakingsmetoder og -frekvenser gir representative prøver. Denne vurderingen skal utføres av fagkyndig tredjepart.
- e) Måleutstyret skal jevnlig kontrolleres og kalibreres.
- f) Den driftsansvarlige skal vurdere usikkerheten ved alle trinnene i målingene og velge løsninger som reduserer den totale usikkerheten til et akseptabelt nivå.

10.3 Program for utslippskontroll

Den driftsansvarlige skal ha et program for utslippskontroll som redegjør for utslippskontrollen og kvalitetssikringen i punkt 11.1 og 11.2. Programmet skal holdes oppdatert og inngå i virksomhetenes internkontroll⁶.

10.4 Rapportering til forurensningsmyndigheten

Den driftsansvarlige skal hvert år innen 1. mars rapportere til forurensningsmyndigheten. Rapporteringen omfatter all forurensning, avfall, energi og andre miljømessige forhold ved virksomheten.

For utslipp av stoffer der utslippsbegrensningene i punkt 3.1 og 4.1 ikke er fastsatt ved presise grenseverdier, vil forurensningsmyndigheten ved gjennomgang av egenkontrollrapportene vurdere behovet for å fastsette mer presise og eventuelt strengere grenser.

Dersom virksomheten har overskredet grenseverdier som gjelder under normale driftsforhold, og den driftsansvarlige vil hevde at dette skyldes situasjoner som nevnt i note til tabell under punkt 3.1 og 4.1, må den driftsansvarlige redegjøre nærmere for årsakene.

Det første driftsåret skal den driftsansvarlige jevnlig rapportere analyseresultater av utslipp til vann og faktiske renseeffekter gjennom intern forrensing. Rapportering til forurensningsmyndigheten skal skje innen 31.12.2025, 01.03.2025 (gjennom ordinær egenkontrollrapportering via Altinn) og gjennom rapporteringen etter det første driftsåret, med frist 1. september 2026.

---

⁶ Forskrift om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter (internkontrollforskriften)

Etter det første driftsåret skal den driftsansvarlige søke om nye utslippsgrenser og sende inn dokumentasjon på faktiske utslippsnivåer og renseseffekt på renseninretninger, med frist 1. september 2026.

11 Miljøovervåking

11.1 Overvåking av resipienter

Den driftsansvarlige skal sørge for overvåking av mulige miljøeffekter av virksomheten i henhold til et overvåkingsprogram. Dette gjelder så vel mulige effekter på luft, grunn, vann og sedimenter i den grad dette er aktuelt.

Overvåkingsprogrammet/-ene skal forelegges forurensningsmyndigheten for eventuelle merknader innen 01.03.2026.

Forurensningsmyndigheten skal holdes oppdatert over resultater fra overvåkingen.

12 Miljørisikoanalyse og beredskap mot akutt forurensning

12.1 Miljørisikoanalyse

Den driftsansvarlige skal til enhver tid ha oversikt over alle forhold ved virksomheten som kan medføre forurensning og kunne redegjøre for risikoforhold. Den driftsansvarlige skal gjennomføre en miljørisikoanalyse av sin virksomhet og vurdere resultatene opp mot akseptabel miljørisiko. Denne risikoanalysen skal ta hensyn til ekstremvær, flom og klimaendringer.

Den driftsansvarlige skal sørge for kartlegging av potensielle hendelser som kan føre til akutt forurensning av vann, grunn og luft.

12.2 Risikoreduserende tiltak

Med grunnlag i miljørisikoanalysen, jf. punkt 12.1, skal den driftsansvarlige, så langt det er mulig uten urimelige kostnader, iverksette risikoreduserende tiltak for å redusere miljørisikoen til et akseptabelt nivå. Med risikoreduserende tiltak menes både sannsynlighetsreduserende og konsekvensreduserende tiltak.

12.3 Beredskap mot akutt forurensning

Dersom iverksatte risikoreduserende tiltak etter punkt 12.2 ikke har redusert risikoen for akutt forurensning⁷ til et akseptabelt nivå, skal virksomheten etablere beredskap, med tilhørende beredskapsplan, med utgangspunkt i virksomhetens miljørisikoanalyse.

Beredskapsplanen skal beskrive beredskapens organisering og utstyr, og angi responstid og innsatsplaner.

---

⁷ Jf § 38 i forurensningsloven

Beredskapen skal være tilpasset den restrisikoen som gjenstår etter at risikoreduserende tiltak er gjennomført⁸.

Den driftsansvarlige skal etablere en beredskapsorganisasjon med nødvendig personell og utstyr. Kompetanse, opplæring og organisering skal være dimensjonert for restrisikoen.

Beredskapen skal øves minst en gang per år.

13 Eierskifte, omdanning mv.

Den driftsansvarlige skal sende melding til forurensningsmyndigheten så snart som mulig og senest én måned etter at aksjene eller andelene i den driftsansvarlige overdras til ny eier eller den driftsansvarlige får ny eier med bestemmende innflytelse.

Dersom den driftsansvarlige skal fusjonere, fisjonere, på annen måte omdannes eller driftsansvaret skal overføres til en ny driftsansvarlig, gjelder følgende:

- a. Den driftsansvarlige for virksomhet som ikke har krav til finansiell sikkerhet i sin tillatelse eller i forskrift, skal sende melding til forurensningsmyndigheten så snart som mulig og senest én måned etter gjennomføring.
- b. Den driftsansvarlige for virksomhet som har krav til finansiell sikkerhet i sin tillatelse eller i forskrift, skal sende melding til forurensningsmyndigheten i god tid før planlagt gjennomføring. Ny driftsansvarlig kan ikke drive i henhold til tillatelsen før forurensningsmyndigheten har mottatt og godkjent ny tilfredsstillende finansiell sikkerhet fra den nye driftsansvarlige. Tidligere driftsansvarlig er ansvarlig etter tillatelsen frem til slik godkjenning er gitt.

14 Nedleggelse og driftsstans

Ved nedleggelse eller driftsstans skal den driftsansvarlige sørge for at råvarer, hjelpestoff, halvfabrikat eller ferdig vare, produksjonsutstyr, biprodukter og avfall tas hånd om på forsvarlig måte. Den driftsansvarlige skal rapportere om iverksatte tiltak til forurensningsmyndigheten innen tre måneder etter nedleggelse eller stans. Rapporteringen skal også omfatte dokumentasjon av disponeringen av kjemikalierester og ubrukte kjemikalier og navn på eventuell kjøper.

Ved nedleggelse av en virksomhet skal den driftsansvarlige sørge for at driftsstedet settes i miljømessig tilfredsstillende stand.

Den driftsansvarlige skal også for nedleggelsesåret rapportere i henhold til punkt 10.4.

---

⁸ Jf § 40 i forurensningsloven

15 Undersøkelser og utredninger

15.1 Undersøkelser og utredning av utslipp til vann

Den driftsansvarlige skal redegjøre for sitt prosessutslipp fra virksomheten, som inkluderer alle kilder til utslipp. Utredningen skal gi nødvendig kunnskap om utslippets sammensetning/innhold og omfang, som grunnlag for miljørisikovurdering og gjennomføring av nødvendige tiltak/tilpasninger i virksomheten, derav rensing. De ulike utslippskilders andel av prosessutslippet skal fremgå, både i mengde og innhold. Det skal spesifiseres hvilken andel husdyrgjødselfraksjonen utgjør i volum og innhold. Utredningen skal redegjøre for utslippets påvirkning og effekt på vannmiljøet.

Resultater fra utredningen skal oversendes forurensningsmyndigheten innen 1. september 2026.

15.2 Utredning av muligheter og begrensninger for håndtering av husdyrgjødselfraksjonen

Den driftsansvarlige skal utrede muligheter og begrensninger for håndteringen av husdyrgjødselfraksjonen fra virksomheten, som tar utgangspunkt i beste praksis (BAT) og gjeldende lovverk for håndtering av husdyrgjødsel.

Utredningen må være basert på kommunens grunnlag og aksept for påslipp av våtfraksjonen fra husdyrgjødselen.

Utredningen skal inkludere en kost-nytte-vurdering samt kunne ut i en begrunnet konklusjon av hva som er den mest aktuelle løsningen for virksomheten. Den driftsansvarlige skal også begrunne hvorfor eventuelle alternative løsninger ikke er aktuelle.

Resultater fra utredningen skal oversendes forurensningsmyndigheten innen 1. september 2026.

15.3 Utredning av renseseffekt fra intern forrensing

Den driftsansvarlige skal gjennom en utredning undersøke og vurdere effekten av etablerte renseninretninger. Utredningen skal omfatte prøveperioden på ett år og skal gjennomføres av uavhengig fagekspertise. Resultater fra utredningen skal oversendes forurensningsmyndigheten innen 1. september 2026. Denne utredningen skal sammen med utredningen under punkt 15.1 og 15.2 danne grunnlaget for søknad og fastleggningen av nye utslippsgrenser og krav til rensing.

Utredningen skal inkludere en redegjørelse for følgende:

- Renseinretningens oppbygning og funksjon
- Oppnådde utslippsreduksjoner/renseeffekt
- Vurdering av behov for eventuelle ytterligere tiltak/rensing
- Forslag til grenseverdier for utslipp

15.4 **Utarbeidelse av program for utslippskontroll**

Den driftsansvarlige skal utarbeide måleprogram for kontroll med utslipp av rapporteringspliktige komponenter innen 31.12.2025.

DALIR KJØTT AS
Moavegen 10
2670 OTTA

Saksbehandler, innvalgstelefon
Maraike Susanne Glomb,

Vedtak om tillatelse til virksomhet etter forurensningsloven – Dalir Kjøtt AS

Statsforvalteren i Innlandet har ferdigbehandlet søknaden fra Dalir Kjøtt AS, og gir med dette tillatelse til virksomhet etter forurensningsloven § 11, jf. § 16. Tillatelsen med tilhørende vilkår følger vedlagt. Tillatelsen omfatter all forurensende aktivitet på anlegget med slakteri, nedskjæring og foredling av kjøtt.

Tillatelsen er midlertidig for ett prøveår (første driftsår) der produksjonsomfanget er begrenset av en ramme på 4000 pe i BOF basert på tilgjengelig renskapasitet for industripåslippet ved Otta renseanlegg. Bedriften skal søke om nye utslippsgrenser til vann og tilpasset produksjonsramme innen 1. september 2026, som skal være basert på dokumenterte faktiske utslippsnivåer og renseeffekt ved anlegget. Bedriften skal vurdere nye omsøkte utslippsgrenser opp mot BAT-AEL i henhold til BAT-konklusjoner for slakterier og animalske biprodukter (SA-BREF). Oversendelsen skal inkludere en utredning av muligheter og begrensninger for håndteringen av husdyrgjødselfraksjonen, og være basert på kommunens grunnlag og aksept for påslipp av våtfraksjonen. Utredningen skal belyse prosessavløpsvannets ulike utslippskilder og sammensetning, og hvilken andel husdyrgjødselfraksjonen utgjør i volum og innhold.

Statsforvalteren fatter samtidig vedtak om gebyr på 137 000 kr for Statsforvalterens behandling etter forurensningsloven.

Vedtaket om tillatelse og fastsettelse av gebyr kan påklages av berørte parter eller andre med rettslig klageinteresse innen tre uker.

Vi viser til søknad fra Dalir Kjøtt AS, datert 03.11.2022 fra den gang Gudbrandsdal Slakteri AS. Behandlingen av søknaden ble etter ønske fra bedriften satt på vent med bakgrunn i uavklarheter rundt finanseringen av anlegget. Bedriften meldte den 27.06.2024 om at søknaden kan tas opp til behandling. Det har etter den tid kommet frem en del nye opplysninger som har hatt betydning for

behandling av utslippssøknaden fra virksomheten. Vi viser til innkomne tilleggsopplysninger og korrespondanse underveis i forbindelse med tillatelsesprosessen.

1 Vedtak

Statsforvalteren i Innlandet gir Dalir Kjøtt AS tillatelse til forurensende virksomhet. Tillatelsen med krav og vilkår ligger vedlagt.

Tillatelsen gjelder fra 21. august 2025 og er midlertidig for det første driftsåret (prøveår). Bedriften skal innen 1. september 2026 søke om nye utslippsgrenser til vann og tilpasset produksjonsramme basert på dokumenterte faktiske utslippsnivåer og renseseffekt ved anlegget. Bedriften skal vurdere nye omsøkte utslippsgrenser opp mot BAT-AEL i henhold til BAT-konklusjoner for slakterier og animalske biprodukter (SA-BREF). Oversendelsen skal inkludere en utredning av muligheter og begrensninger for håndteringen av husdyrgjødsel fra fraksjonen, og være basert på kommunens grunnlag og aksept for påslipp av våtfraksjonen. Utredningen skal belyse prosessavløpsvannets ulike utslippskilder og sammensetning, og hvilken andel husdyrgjødsel fra fraksjonen utgjør i volum og innhold.

Tillatelsen er gitt etter forurensningsloven § 11, jf. § 16.

Dalir Kjøtt AS skal betale et gebyr for Statsforvalterens saksbehandling. Gebyret fastsettes til 137 000 kroner. Vedtaket om gebyr er gjort etter forurensningsforskriften § 39-4.

1.1 Frister

Tabellen nedenfor gir oversikt over frister for gjennomføring av tiltak som tillatelsen krever:

Tiltak	Frist	Vilkår
Utarbeidelse av måleprogram	31.12.2025	10.3 og 15.4
Årlig rapportering til forurensningsmyndigheten via Altinn	f.o.m. 01.03.2026	10.4
Jevnlig rapportering av utslipp til vann og faktiske renseseffekter	Det første driftsåret 31.12.2025, 01.03.2026, 01.09.2026	10.4
Søknad om nye utslippsgrenser og tilpasset produksjonsramme etter første driftsår	01.09.2026	10.4
Overvåkingsprogram for resipienter, oversendelse for eventuelle merknader	01.03.2026	11.1
Forurensningsmyndigheten skal holdes oppdatert over resultater fra overvåkingen	årlig	
Undersøkelser og utredning av utslipp til vann	01.09.2026	15.1
Utredning av muligheter og begrensninger for håndtering av husdyrgjødsel fra fraksjonen	01.09.2026	15.2
Utredning av renseseffekt fra intern forrensing	01.09.2026	15.3

Se også tillatelsens punkt 1.1.

2 Kort om bakgrunnen for saken

Dalir Kjøtt AS har søkt om tillatelse til virksomhet etter forurensningsloven. Det er etablert et helt nytt anlegg på Sandbumoen, beliggende på østsiden av Lågen ca. 5 km sør for Otta sentrum i Sel kommune. På anlegget skal det slaktes storfe og småfe, samt foretas bearbeiding og foredling av kjøtt.

Årsproduksjon ved full drift er ifølge søknaden planlagt til:

- 5.700 tonn slakting
- 6.900 tonn skjæring
- 500 tonn foredling

Ifølge bedriften vil en normal slaktedag utenom sesong ligge på 80 storfe – tilsvarende ca. 24 tonn/dag. Midt i den travleste lammesesongen vil dagsproduksjonen komme opp i ca. 45 tonn/dag. Bedriften har presisert at kapasiteten til anlegget vil ligge under 50 tonn slakteskrotter/dag.

På foredling vil kapasitet på bearbeiding ligge på maksimalt 50-60 tonn/dag.

Det er ved full drift lagt opp til en produksjon fra mandag til fredag hele året, utenom offentlige helligdager. Totalt ca. 240 driftsdager i året og 60 ansatte.

2.1 Rettslig utgangspunkt

Forurensningsloven

Når Statsforvalteren vurderer om tillatelse til forurensende virksomhet skal gis, og eventuelt på hvilke vilkår, skal vi legge vekt på de forurensningsmessige ulempene ved tiltaket sammenholdt med fordeler og ulemper tiltaket for øvrig vil medføre, jf. forurensningsloven § 11 siste ledd. I vurderingen vil vi særlig ta i betraktning i hvilken grad den omsøkte virksomheten er akseptabel sett i lys av forurensningslovens formål og retningslinjer i §§ 1 og 2.

Naturmangfoldloven

Naturmangfoldlovens forvaltningsmål i §§ 4 og 5 ligger til grunn for Statsforvalterens myndighetsutøvelse. Videre skal prinsippene i §§ 8 til 12 om blant annet kunnskapsgrunnlag, føre-var-tilnærming og samlet belastning legges til grunn som retningslinjer når Statsforvalteren treffer beslutninger som berører naturmangfold.

Vannforskriften

Vannforskriften inneholder forpliktende miljømål om at myndighetene skal sørge for at alle vannforekomster skal oppnå god kjemisk og økologisk tilstand innen 2021 med mindre det er gitt unntak med hjemmel i forskriften § 9 eller § 10.

Forurensningsforskriften kapittel 36

EUs industriutslippsdirektiv (IED) er tatt inn i norsk rett i blant annet forurensningsforskriften kapittel 36 med vedlegg. Dette innebærer at Statsforvalteren skal sørge for at bedrifter med tillatelse til forurensende virksomhet bruker beste tilgjengelige teknikker (BAT) i den aktuelle bransjen og minst oppnår tilhørende utslippsnivåer (BAT-AEL).

Nasjonalt prioriterte stoffer

Statsforvalteren har et mål om å kontinuerlig redusere utslipp av nasjonalt prioriterte stoffer, med mål om at utslipp av slike stoffer blir stanset.

3 Statsforvalterens vurdering

3.1 Begrunnelse for vedtaket

Det er for anlegget til Dalir Kjøtt AS snakk om regulering av ny virksomhet etter forurensningsloven. Anlegget og teknologi/produksjonsutstyr er helt nytt. Søknaden er basert på erfaringstall/tallgrunnlag fra tilsvarende virksomhet i bransjen. Videre er søknaden og Statsforvalterens behandling av den basert på eksisterende kunnskap om det biologiske mangfoldet i og rundt anleggsområdet.

Statsforvalteren anser kunnskapsgrunnlaget som tilstrekkelig til at kravet i naturmangfoldloven § 8, om at beslutningene skal hvile på best mulig kunnskapsgrunnlag, er oppfylt. Hensynet til føre-var prinsippet i § 9 i naturmangfoldloven vektlegges imidlertid i tillegg til dette, med grunnlag i manglende kunnskapsgrunnlag om virksomhetens faktiske utslipp og påvirkning på naturmiljøet/bidrag til samlet belastning. Vi vurderer at virksomheten til Dalir Kjøtt AS gjennom sin art og sitt omfang vil utgjøre en mulig påvirkningsfaktor på vannmiljøet, og gjennom sitt utslipp bidrar til den samlede belastningen på resipienten.

Vi legger til grunn at et helt nytt anlegg vil være i tråd med nyeste teknologi og krav, og slik vil være i tråd med hva som er beste tilgjengelige teknikk innen bransjen (BAT – Best Available Techniques). Videre stilles det krav til systematisk kartlegging og overvåking av virksomhetens faktiske utslipp av prosessavløpsvann og utredning av renseseffekten for valgt renses teknologi. Dette vil danne grunnlaget for ny vurdering av virksomhetens utslipp etter en prøveperiode på ett år og tilpasning av endelige utslippskrav – og ev. behov for tilpasninger i driften og ytterligere rensing. Hensikten er å minimere påvirkningen og forringelsen av naturmiljøet rundt og resipienter.

Konklusjon

Statsforvalteren vurderer at fordelene ved å gi tillatelse til virksomhet etter forurensningsloven veier tyngre enn de forurensningsmessige ulempene. Tillatelsen innebærer regulering av en helt ny virksomhet som skal foregå i et helt nytt anlegg gjennom nærmere fastsatte krav og vilkår. Det forutsettes at virksomheten drives i samsvar med disse vilkårene og forurensningsregelverket for øvrig.

Tillatelsen er foreløpig for ett år (prøveår). Bedriften skal etter prøveåret søke om nye utslippsgrenser til vann og tilpasset produksjonsramme basert på dokumenterte faktiske utslippsnivåer og renseseffekt ved anlegget.

3.2 Begrunnelse for utvalgte vilkår og krav

3.2.1 Ramme for tillatelsen

Utslippssøknaden til bedriften har ligget på vent i over ett år grunnet uklar finansiering av det nye slakterianlegget. Siden søknaden ble sendt inn i 2022 har grunnlaget for virksomheten endret seg en del i forhold til påslippet til kommunalt nett og det kommunale renses anleggets kapasitet til å kunne håndtere industri påslippet – knyttet til kommende renseskrav for Otta renses anlegg, spesielt i forhold til spørsmålet om tettbebyggelsens størrelse og det nye slakteriets bidrag og ev. kommende krav om nitrogenrensing.

I brev fra Statsforvalteren til Sel kommune, datert 11.03.2025, vurderer vi at Otta renseanlegg vil kunne få en revidert utslippstillatelse med ramme på 9500 pe basert på utslipp av organisk stoff målt som BOF₅. En slik ramme innebærer per nå at Statsforvalteren ikke vil stille krav om nitrogenrensing. Nåværende Otta tettbebyggelse er beregnet å utgjøre 5400 pe. Påslipp fra det nye slakteriet vil da kunne ha en ramme på 4000 pe før totalbelastningen overskrider rammen på 9500 pe.

Med utgangspunkt i dette begrenser vi produksjonsrammen for tillatelsen til slakteriet til en BOF-ramme på maksimalt 4000 pe. Dette gjelder for det første driftsåret.

Videre har vi redusert produksjonsrammen i tillatelsen, med utgangspunkt i at bedriften forventer at dere i det første driftsåret vil ligge under 80 % av planlagt produksjon ved full drift.

80 % kapasitetsutnyttelse betyr:

-4.600 tonn slakting

-5.500 tonn skjæring

-400 tonn foredling

Produksjonsrammen og krav til utslipp til vann er fastsatt for ett prøveår. Bedriften skal i prøveåret kartlegge virksomhetens faktiske utslipp til vann og renseseffekten av etablert renseanordning (forrensing) samt utrede ev. behov for ytterligere tilpasninger/rensetiltak. Sett opp mot Otta renseanlegg sin kapasitet til å ta imot og rense industriavløpet innenfor anleggets kapasitet og kommende renseskrav for avløpsrenseanlegget.

Bedriften skal med grunnlag i resultater fra prøvetakingen/overvåkingen og utredningen, jf. tillatelsens punkt 10, 11 og 15 søke om nye utslippsgrenser og tilpasset produksjonsramme, med frist 1. september 2026.

Det er i søknaden lagt til grunn at slakteriet med oppgitte produksjonsmengder/kapasitet ved full drift, vil ligge under produksjonskapasiteten på 50 tonn skrotter/dag, slik at virksomheten ikke er omfattet av industriutslippsdirektivet (IED) og BAT-konklusjoner for slakterier og animalske biprodukter (SA), jf. forurensningsforskriften kap. 36 vedlegg I. Ved maksimal drift har bedriften oppgitt at virksomheten vil kunne ligge på opp mot 45 tonn skrotter per dag. Vi legger til grunn at slakterivirksomheten slik vil ligge nært opp mot kapasitetsgrensen for å omfattes av BAT-konklusjonen, som vil være grunnlaget for vår vurdering og fastlegging av nye utslippsgrenser etter prøveåret.

I forhold til regulering av virksomheter som ikke er omfattet av IED, har Miljødirektoratet kommunisert at forurensningsmyndigheten oppfordres til å se hen til hvordan bransjen er regulert i BREF (BAT Referansedokumenter), og gjør individuelle tilpasninger. Føringen er at en bedrift som ikke er underlagt BREF med tilhørende BAT-AEL skal reguleres strengere i dag enn tidligere. Især bedrifter som ligger tett opp til innslagspunkt for å være omfattet av IED.

Vi vil ved vurderingen og fastleggingen av nye utslippsgrenser for virksomheten etter prøveåret følgelig legge til grunn de forpliktende utslippsgrenseverdiene for slakteribransjen (BAT-AEL). Oppgitt produksjonsomfang på foredlingsvirksomheten vil ligge under kapasitetsgrensen for å omfattes av BAT-konklusjonen for næringsmiddelindustri (FDM).

Bedriften har i forbindelse med søknaden som ble sendt inn i 2022 gjort en vurdering av deres planlagte virksomhet opp mot BAT-konklusjoner for slakterier og animalske biprodukter - med

utgangspunkt i den gang kjente krav som vil komme (høringsrunde). Bedriften mener BREF-dokumentet inneholder mye god veiledning som dere vil prøve å benytte dere av.

3.2.2 Vurdering av forurensningspotensiale fra anlegget

Utslipp til vann

Utslipp til vann vil være i form av prosessvann, i hovedsak fra slakte- og skjærelinja samt avløp fra fjøs/dyrebiler, inkludert våtfraksjonen etter gjødselseparering. I tillegg kommer sanitærvann.

Produksjonen vil ha betydelige sesongvariasjoner, med særlig stor produksjon med tilhørende utslipp til vann i lammesesongen i perioden september – november.

Bedriften har, med bistand fra Cowi, som del av søknaden fra 2022, foretatt en vurdering av hva som kan forventes fra et nytt slakteri på Otta. Som grunnlag er det innhentet data fra det nedlagte slakteriet til Nortura på Otta samt flere Fatland-slakterier med tilsvarende rensing av avløpsvannet i sil og fettavskiller.

Det nye slakteriet vil få en kapasitet på ca. 50 % over produksjonen som anlegget til Nortura hadde. På den annen side skal det nye anlegget ikke slakte gris, som er mer vann- og energikrevende. Med bakgrunn i erfaring fra andre Fatland-slakterier er det anslått en avløpsmengde for det nye anlegget på ca. 200 m³/døgn i lammesesongen på høsten. Med grunnlag i erfaringer fra det tidligere anlegget til Nortura på Otta, har bedriften foreslått at denne verdien ikke settes lavere enn 250 m³/døgn.

Det er i søknaden anslått følgende maksimale utslipp:

- Avløpsmengde = 250 m³/døgn
- KOF: 250 m³/d x 5 kg KOF/m³ = 1250 kg/døgn (tilsvarende ca. 10 500 pe)
- BOF₅: 250 m³/d x 2,5 kg BOF₅/m³ = 625 kg/døgn
- Tot-P: 250 m³/d x 0,075 kg Tot-P/m³ = 19 kg/døgn
- SS: 250 m³/d x 1 kg SS/m³ = 250 kg/døgn

Det er for virksomheten lagt til grunn påslipp til kommunalt nett. Kommunen har gjort en kapasitetsvurdering av industripåslippet fra slakterivirksomheten med det grunnlaget som er lagt fram av slakteriet, notat fra Norconsult datert 8. januar 2022, «*Kapasitetsvurdering Otta RA*». Nortura sitt slakteri på Otta ble lagt ned i 2020, noe som medførte en belastningsendring på renseanlegget. Nytt slakteri fra Dalir Kjøtt AS vil igjen medføre en økning av belastningen i forhold til dagens situasjon. De ovennevnte anslag om maksimalt utslipp fra nytt slakteri er blitt vurdert sammen med kommunens eget bidrag av spillvann samt bidrag fra en ev. etablering av aquakulturanlegg. Det er i notatet konkludert med at Otta RA vil ha kapasitet til å kunne behandle det samlede avløpet, men at det foretrekkes at det etableres et utjevningsbasseng ved både slakterianlegget og ved aquakulturanlegget, slik at spillvannet på den måten kan slippes på kommunalt nett over hele døgnet eller ev. hovedsakelig ha påslipp om natten. Kommunen har informert oss om at det kan ses bort fra planer om etablering av aquakulturanlegg.

Med bakgrunn i det endrede grunnlaget for påslipp til kommunalt nett med en begrensning for slakteriet på maksimalt 4000 pe i BOF₅, har bedriften med bistand fra Cowi oppsummert status inklusive nivå for avløpsvannkvalitet og rensing før påslipp til kommunalt nett, oversendt på epost 10.04.2025.

Med utgangspunkt i at nåværende Otta tettbebyggelse er beregnet å utgjøre 5400 pe, vil påslippet fra det nye slakteriet kunne ha en ramme på 4000 pe før totalbelastningen overskrider den nevnte

rammen på 9500 pe. Statsforvalteren vil sannsynligvis definere hvor stor del av rammen som gis til industrien i den nye tillatelsen til Otta renseanlegg.

Slakteriet må med dette grunnlaget rense sitt avløpsvann slik at tilførselen til det kommunale avløpsnettet blir mindre enn 4000 pe. En ramme på 4000 pe tilsvarer et maksimalt totalutslipp på 240 kg BOF₅/døgn.

Vi har gjort kommunen oppmerksom på at med en ramme på 5500 pe til Otta tettbebyggelse og 4000 pe til Dalir Kjøtt AS, vil det innebære en svært begrenset mulighet for videre utvikling i Sel kommune ettersom det ikke finnes ledig kapasitet innenfor rammen.

Det at vi ikke stiller krav om nitrogenrensing ved Otta renseanlegg, utelukker ikke at det kan komme krav til nitrogenrensing ved industrivirksomheten.

Cowi har benyttet utslippsdata fra to andre norske slakterivirksomheter (ett som er betydelig større og ett som er mindre) til sammenligning av utslippstall og konkludert med at angivelsen av utslippsmengder for det nye slakteriet i søknaden fra 2022 er noenlunde riktig. Også med tanke på at det ikke skal slaktes gris og at det er snakk om et helt nytt produksjonsanlegg med topp moderne produksjonsutstyr og rutiner for å redusere tap av råvarer til avløpet.

Bedriften har gjort en regneøvelse som viser en ugunstig situasjon der maksimal avløpsmengde angitt i utslippssøknaden opptrer samtidig med maksimal konsentrasjon av BOF₅. Maksimal tilførsel av organisk stoff til Otta renseanlegg fra det nye slakteriet vil da teoretisk kunne bli:

$250 \text{ m}^3/\text{døgn} \times 2500 \text{ mg/l}/1000 = 625 \text{ kg BOF}_5/\text{døgn}$, som utgjør (625/0,06) 10 417 pe

For å oppnå at utslippet fra det nye slakteriet ikke overskrider sin ramme på 4000 pe må avløpsvannet i en slik maksimal situasjon få en rensegrad på:

$100 - (4000/10417) \times 100 = 100 - 38 = 62 \%$

Bedriften viser til at dere i den opprinnelige søknaden fra 2022 har tatt utgangspunkt i erfaringer fra etablert kjøtt-industri der slaktemengden var det førende, men der det også er skjæring og foredling. Dere mener det er slakteridelen som gir klart størst andel av utslippet i alle slike bedrifter. Dere mener at skjæring av kjøtt i liten grad bidrar til utslipp, også slik det er lagt opp til i deres produksjon. Spillvann fra skjæring- og foredlingsvirksomheten skapes ifølge bedriften kun fra daglig renhold. Det brukes ikke vann i prosess. Det er i deres vurderinger lagt til grunn at disse volumene ikke vil løfte utslippet over de 4000 pe virksomheten skal holde seg innenfor.

Forrensing ved slakteriet

Ved anlegget etableres et utjevningsbasseng på ca. 70 m³ for at avløpsvolumet skal kunne fordeles jevnt over døgnet til det kommunale renseanlegget. Bakgrunn for størrelse på utjevningsbassenget er beregning av nødvendig utjevningsvolum ved en antatt midlere døgnavløpsmengde på 167 m³/d og ved antatt maksimal døgnavløpsmengde på 250 m³/d. Beregninger viser at det ved maksimal avløpsmengde på 250 m³/d vil være behov for et utjevningsvolum på ca. 70 m³ hvis avløpet skal kunne overføres til det kommunale renseanlegget fordelt likt over hele døgnet. Dere anslår at maksimal-verdi for det nye anlegget er konservativt, med henvisning til at anlegget får topp moderne produksjonsutstyr.

I tillegg til utjevningsbassenget består forrensing av en rotosieve med 1 mm silåpning og en Odin-fettavskiller med roterende overflateskrape. Det er valgt en avskiller med god oppholdstid, som er plassert på gulvet innendørs. Avskilleren har lufttilsetting i innløpet som skal gi flotasjonseffekt. Det skal også tilsettes polymer i innløpet til fettavskilleren for å øke rensegraden. Dere viser til at bruk av lufttilsetting og polymer på Odin-avskilleren er en nyutvikling/forbedring der det foreløpig ikke foreligger mye dokumentasjon mhp. effekt. Dere viser til at tilsvarende anlegg er bygd og under innkjøring hos Salatmestern i Fredrikstad. Gate Gourmet Norway på Gardermoen, som lager flymat, har også bestilt et slikt anlegg for montasje i 2025.

Siv. Ing. Øivind Johansen i Cowi, som har lang erfaring med rensing av prosessvann fra slakterier og næringsmiddelindustri, har anslått at renseseffekten i slike anlegg vil kunne bli i størrelsesorden 25 – 50 % på BOF/KOF og fett. Med henvisning til beregningen over vil dette teoretisk bli for dårlig i en ugunstig maksimal situasjon i utslippet, der høyeste avløpsmengde oppgitt i utslippssøknaden opptrer samtidig med høyeste antatte konsentrasjon av BOF₅ i avløpsvannet. Med tanke på at det nye anlegget vil bli topp moderne mhp. produksjonsutstyr og rutiner for å redusere tap av råvare til avløpet mener bedriften det bør være håp om at slike situasjoner ikke oppstår. Cowi sitt forslag er at slakteriet starter med å rense sitt avløpsvann i det beskrevne anlegget med krav om hyppig prøvetaking og analyse av mengdeproporsjonale (dvs. representative) døgnavløpsprøver.

Mengde avløpsvann vil ifølge bedriften i stor grad være avhengig av produksjonsmengden. Daglig renhold vil være det samme uansett om produksjonen varierer noe. Måling av avløpsmengde og prøvetaking med analyse vil gi svar på hvor mange pe virksomheten tilfører det kommunale anlegget. Dere foreslår å ta mengdeproporsjonale døgnblandprøver hver uke for å dokumentere påslippet til det kommunale rensenanlegget. Ved å sikre gode interne rutiner fra oppstart regner dere med å ligge godt innenfor grensen på 4000 pe, og at dette oppnås gjennom hele oppstarts-året. Hvis/når døgnutslippet av BOF₅ nærmer seg grensen på 4000 pe, er dere klare på at det må settes inn ekstra tiltak. Dette kan være bygging av et ekstra rensetrinn som evt. kan inkludere kjemisk felling.

Basert på anslag fra andre slakterier forventer bedriften at total nitrogen i urensset avløpsvann kan variere mye fra 50 mg/l til over 300 mg/l. Dere legger til grunn at, i et anlegg som fjerner 50-60 % av det organiske stoffet, vil renseseffekten på tot-N kunne være 20-40 %.

Bedriften har gitt et grovt anslag på fettinnholdet i avløpsvannet som middel vil være i området 150-200 mg/l.

Dere forventer at pH vil ligge i nærheten av nøytralt punktet på 7. Det er ikke planlagt utstyr for nøytralisering.

Overføring av prosessavløp fra utjevningsbassenget til kommunalt nett vil foregå med pumping. Bedriften vurderer at utjevningsbassenget med tilhørende pumpeanlegg vil være et godt sikringstiltak for å forebygge forurensning. Det vil sikre en jevn tilførsel av avløpsvann til kommunalt rensenanlegg slik at dette får best mulige driftsforhold og dermed ytelsen, dvs. renseresultatene, kan bli best mulig. Utjevningsbassenget vil ved evt. uhell i slakteriet fange opp ukontrollert utslipp av avløpsvann med høy varme, kjemikalier m.m. Slike utslipp vil kunne holdes igjen i bassenget en periode slik at det utjevnes med annet avløp, og slik at det ev. kan foretas pH-justering før det pumpes til kommunens rensenanlegg.

Håndtering av husdyrgjødselfraksjonen

Bedriften har lagt opp til at husdyrgjødsel fra fjøs og dyrebiler vil gå gjennom en gjødselseparator. Den tørre gjødselfraksjonen skal leveres til godkjent mottak. Den våte delen av gjødselfraksjonen ønsker bedriften å føre inn på det kommunale avløpsnett.

Bedriften mener det er vanlig praksis i bransjen i Norge å separere gjødselen i en tørr fase og en våt fase. Årsaken til dette er at det er mye mer vaskevann i denne gjødselfraksjonen, enn i vanlig husdyrgjødsel fra et fjøs med produksjonsdyr.

Det er bare fra fjøset, fra innvendig i dyrebiler og fra vominnhold at gjødsel skal gå til gjødselkum til separering.

Vaskevann fra dyrebiler utvendig vil gå i en slukrenne, gjennom oljeutskiller og til intern renseanordning før videre påslipp til kommunalt nett.

Bedriften viser til at det er en vanlig rutine at fjøset på slakterier har hovedrengjøring med full nedvask hver uke. Dyrebiler vaskes hver dag, og gjerne etter hvert lass.

Forventet tørrstoff-% med den separatorene bedriften skal bruke ligger på 30 %, og dere forventer et årsvolum på ca. 700 tonn i full drift. Det første driftsåret forventer dere ca. 500 tonn tørr gjødsel. Dette skal samles i 22 m³ containere og leveres til en bonde med ledig spredeareal.

Bedriften har ingen kvalifiserte tall på hvor mye vaskevann det blir, men dere har planlagt anlegg og rutiner slik at dette skal begrenses mest mulig:

-Dere planlegger å spa ut gjødsel og strø fra dyrebiler til en gjødselrenne i vaskehallen som har et gjødseltrekk som trekker dette inn i gjødselkummen. Når dere da vasker dyrebilene innvendig vil det bli brukt mindre vann som tilføres gjødselrenna og så gjødseltanken. Dette vaskevannet vil gå i en slukrenne, gjennom oljeutskiller og rensing ved eget anlegg, før det går videre til kommunalt nett.

-Fjøset på anlegget har lett vaskbare overflater, fjøsinnredningen er bygd med stål og glassfiber. Med lett vaskbare overflater skal vannforbruket minimaliseres. Gjennom bruk av gjødseltrekk kan dere styre når gjødsel skraperes ut til gjødselkummen for separering.

-Gjødselkummen før separatorene samler gjødsel fra fjøs, dyrebiler og vominnhold fra det som slaktes.

-Dere har lagt opp til en teknisk løsning der dere kan velge hvordan dere håndterer den våte fasen:

- a) Den våte fasen kjøres rett i en gjødselvogn og leveres til en bonde med ledig spredeareal.
- b) Den våte fasen går i avløpet for videre levering og rensing på kommunalt nett.
- c) Hvis det i det nye regelverket og i deres utslippskonsesjon stilles krav til at den våte fasen med mye gjødselverdi ikke kan gå i spillvannet, kan bedriften løse dette med det dere bygger nå. Eksempelvis kan en når en skraper ut gjødsel fra fjøset kjøre den våte fasen fra separatorene ut i gjødselvogn, og så når en starter vaskingen av fjøset kjøre den våte fasen i spillvannet.

Vi har bedt Miljødirektoratet om en tydeliggjøring rundt vurderingen og kravstillingen knyttet til gjødselhåndteringen fra slakterivirksomheter.

Miljødirektoratet viser til SA BREF (BAT Referansedokument for slakterier og animalske biprodukter) der beste tilgjengelige teknikk for håndtering av gjødsel («manure») er nevnt og beskrevet flere steder:

- Side 103: Waste water from lairage and from the cleaning of lorries can be collected in a second system, as it usually contains manure. Filtered material from this system can be used for biogas production or composting. The waste water from the production and the casing department could be channelled separately. The treatment which the entrained material will have to undergo will depend on the Category assigned to it under the ABP Regulation (Regulation (EC) No 1069/2009).
- Side 213: Kapittel 3.2.3.3.5 Minimisation of animals' time in the slaughterhouse to reduce manure production.

"Manure" er også omtalt andre steder i BREF-en. Dette er grunnlaget for hvordan slakteriene skal håndtere gjødsel og skal ligge til grunn for at tillatelse gis.

Miljødirektoratet viser til at det i den sammenheng må gjøres en konkret og individuell vurdering av den enkelte virksomhet.

Sentrale momenter i vurderingen er at gjødsel fra slakterivirksomhet blir å anse som næringsavfall når det ikke nyttiggjøres, og må håndteres etter forurensningsloven § 32, som forutsetter at gjødselen enten leveres til lovlig avfallsanlegg eller gjennomgår gjenvinning.

For IED bedrifter gjelder, og som også skal ses hen til ved regulering av virksomheter som ikke er omfattet av IED, at hovedregelen er at virksomheten er ansvarlig for egen forurensning og at BAT-AEL gjelder for påslipp av alt prosessavløpsvann fra virksomheten til kommunalt nett. Dersom renseseffekten i et kommunalt avløpsanlegg skal komme i betraktning må dette avklares i en egen avtale med kommune, der det er tatt hensyn til at våtfraksjonen fra gjødsel er en betydelig nitrogenkilde.

Vi har bedt bedriften om en konkret vurdering og utredning av mulighetsrommet for håndtering av gjødselavfraksjonen ved deres anlegg på Otta.

Dalir Kjøtt AS har i epost av 18.06.2025 kommet med et notat om gjødselhåndtering der dere drøfter muligheter og begrensninger for bruk av husdyrgjødselavfraksjonen fra deres virksomhet. Dere viser til Mattilsynets regelverk som vil sette begrensninger fra 2030. Dere mener det er lettere å utnytte gjødselverdier før 2030.

Situasjonen 2025-2030

Dere planlegger å separere gjødsel, vominnhold og strø gjennom en gjødselseparator, og levere den tørre fasen til en lokal bonde med ledig lagrings- og spredekapasitet. Dette blir en videreføring av avtalen som det nedlagte slakteriet Nortura Otta hadde med samme bonde.

Dere viser til at den våte fraksjonen med høyest gjødselverdi også kan kjøres ut til lokale bønder med lagringskapasitet og ledig spredeareal. Jordbrukssjefen i Sel har startet en kartlegging for å se på muligheter i kommunen, og om det er ledig kapasitet i Nord-Fron. Dere avventer svar her. Dere viser til at det for Dalir Kjøtt AS blir et spørsmål om hva som er gjennomførbart praktisk og økonomisk. Dere ber Statsforvalteren se på hvilke krav og rammer som settes på bedrifter i samme bransje i andre deler av landet.

Situasjonen 2030 og fremover

Dere viser til nytt gjødselregelverk der Mattilsynet er myndighet. I ny gjødselvareforskrift er det krav om at alle store slakterier fra 1. januar 2030 må hygienisere husdyrgjødselen, eksempelvis ved å sende den til et biogassanlegg, før gjødselen kan utnyttes. Fra 2030 kan ikke lenger slakterigjødsel spres ubearbeidet. Små slakterier som mottar dyr fra kun ett fylke og hvor gjødselen spres i samme fylke, er unntatt kravet. Målet med hygieniseringen er blant annet å hindre planteskadegjørerere.

Dere viser til at myndighetene har lagt til grunn at det skal være god kapasitet på biogassanlegg i nærheten av slakteriene, men som ikke er situasjonen for Dalir Kjøtt AS.

Dere viser til at den tørre fraksjonen kan kjøres til et biogassanlegg eller hygieniseres gjennom kompostering som tilfredsstillende regelverket. Utfordringen her er at det brukes sagflis på bilene, og dette fungerer dårlig i biogassanlegg.

Dere mener at den våte fraksjonen kan leveres til biogassanlegg som ellers tar imot mye tørrstoff. Dere viser til at biogassanlegg som er basert på mye husdyrgjødsel allerede har for mye vanninnhold, og at tilsetning av den våte fraksjonen vil være lite egnet. Dette kan bli en begrensning. Dere mener det enkleste vil være å slippe på våtfraksjonen med prosessavløpet til kommunalt nett. Dere har diskutert et alternativ ved å hygienisere den våte fraksjonen på deres anlegg for å kunne bruke den til gjødsel. Jæren Biogass og Dalir Kjøtt AS skal se på muligheten til å søke om støtte fra Innovasjon Norge/Bionova til å teste ut varmebehandling av den våte fraksjonen. Hvis dette lykkes kan dere også etter 2030 bruke dette som gjødselvann og levere det til lokale bønder med lagringskapasitet og ledig gjødselareal. Dere har tatt en forutsetning om det er mulig å få offentlig støtte til et prosjekt som dette, men dere viser til at dette samtidig kan være til nytte for alle slakteriene som har samme utfordring.

Statsforvalteren i Innlandet forholder seg til sentrale føringer og legger til grunn beste tilgjengelige teknikk for bransjen ved vurderingen og kravstillingen til ny virksomhet eller endring/revidering av eksisterende virksomhet. Det er dette som ligger til grunn for forurensningsmyndigheten og bransjen, uavhengig av hvor man er plassert i landet. Ut fra dette må det gjøres en konkret og individuell vurdering av den enkelte virksomhet. Bedriften skal som ledd i sin rapportering og ny søknad etter det første driftsåret, foreta en mer konkret utredning av muligheter og begrensninger for håndteringen av gjødselfraksjonen som påfaller i slakterivirksomheten, se tillatelsens punkt 15.2. Utredningen skal ta utgangspunkt i beste praksis i bransjen (se SA BREF) og gjeldende lovverk for håndtering av husdyrgjødsel. Se bl.a. omtale at husdyrgjødsel fra slakterivirksomheten anses som næringsavfall dersom det ikke nyttiggjøres. Utredningen må være basert på kommunens grunnlag og aksept for påslipp av våtfraksjonen fra husdyrgjødselen på det kommunale nettet og videre rensning ved Otta rensanlegg. Utredningen skal belyse prosessavløpsvannets ulike utslippskilder og sammensetning, og hvilken andel gjødselfraksjonen utgjør i volum og innhold, se tillatelsens punkt 15.1. Vurderingen skal vise og belyse miljøpåvirkningen, økonomiske aspekter og faktiske muligheter for virksomheten. Utredningen skal inkludere en kost-nytte-vurdering samt kunne ut i en begrunnet konklusjon av hva som er den mest aktuelle løsningen for virksomheten. Bedriften skal også begrunne hvorfor eventuelle alternative løsninger ikke er aktuelle.

Kartlegging og utredning av utslipp til vann

Det er ved slakterivirksomheten snakk om ny virksomhet som etableres i et helt nytt anlegg. Følgelig foreligger det per nå ingen dokumentasjon på det faktiske utslippet for den kommende

virksomheten – sammensetning/innhold, egenskaper, omfang/mengde og den valgte rensenanordningens faktiske renseseffekt.

Virksomhetens utslipp av prosessavløpsvann vil etter intern forrensing slippes på kommunalt nett for videre rensing ved Otta rensanlegg. Otta rensanlegg er et kjemisk biologisk rensanlegg (aktivslam med ettersedimentering). Industripåslippet vil utgjøre en betydelig del av avløpsmengden til det kommunale rensanlegget og indirekte gi et bidrag til samlet påvirkning på resipienten og naturmiljøet, etter rensing ved det kommunale rensanlegget. Dette tydeliggjør viktigheten av å begrense det industrielle påslippet fra slakterivirksomheten innenfor kapasiteten til det kommunale rensanlegget og overholdelse av renskravene der. På den annen side har Otta rensanlegg kun utslippskrav til parametere etter avløpsregelverket, samt at utslippstillatelsen til Otta rensanlegg som er fra 2007 er gammel. Utslippstillatelsen skal fornyes/revideres, med forventet ferdigstilling i løpet av året. Slik statusen er i dag vil Otta rensanlegg ikke bli underlagt nitrogenrensekrav.

Kommunalt avløpsvann har et innhold/sammensetning som er annerledes enn industrielt prosessavløpsvann fra slakteri- og foredlingsvirksomhet. I gjeldende tillatelse har Otta rensanlegg konkrete utslippskrav til BOF, KOF og tot-P. For industrivirksomheten blir det, med bakgrunn i utslippet sammensetning, egenskaper og omfang, i tillegg aktuelt å stille konkrete utslippskrav til en rekke andre parametere, der spesielt nitrogen er av betydning.

For det første driftsåret (prøveåret) skal bedriften kartlegge og overvåke sitt utslipp i henhold til et måleprogram (se tillatelsens kap. 10), der det skal foretas målinger av en rekke parametere, som fremgår av tillatelsens punkt 3.1.1, tabell 3-1. Det stilles for prøveåret i første omgang kun konkrete utslippsgrenser til BOF_5 basert på rammen for tillatelsen på 4000 pe. Vi har satt en temperaturgrense og krav til pH-intervall. For andre parametere stilles det for prøveåret målekrav for å kunne kartlegge virksomhetens faktiske utslipp.

Kartleggingen skal inkludere rensenanordningens faktiske renseseffekt for de ulike parameterne samt en vurdering av behovet for tilpasninger/ytterligere rens tiltak før påslipp. Bedriften skal også vurdere utslippets påvirkning/effekt på resipienter, jf. tillatelsens punkt 11.1.

Bedriften må sikre mest mulig representativ prøvetaking av hva som vil være fremtidig utslipp fra virksomheten, dvs. gi et representativt bilde av forventet alminnelig/full drift. Utredningen skal redegjøre for de ulike utslippskilder, samt deres andel i mengde og innhold, se tillatelsens punkt 15.1. Her er det knyttet et særskilt utredningskrav til husdyrgjødselselfraksjonen, se tillatelsens punkt 15.2

Kartleggingen og utredningen danner grunnlaget for søknaden av nye utslippsgrenser og tilpasset produksjonsramme etter prøveåret, med frist 1. september 2026, se tillatelsens punkt 10.4. Bedriften skal foreta en vurdering av oppnåelige og omsøkte utslippsgrenser opp mot BAT-AEL som følger av BAT-konklusjoner for slakterier og animalske biprodukter (SA).

Forurensningsmyndigheten vil utover dette på bakgrunn av ny kunnskap eller ny teknologi kunne fastsette ytterligere krav og strengere utslippsgrenser.

For utredningen av renseseffekten og ev. behov for tilpasninger og ytterligere rens tiltak skal bedriften benytte seg av nødvendig uavhengig fagekspertise.

Bedriften skal videre vurdere og utrede mulige tilpasninger i driften, bl.a. knyttet til bruk av vann og muligheter for tilpasninger og reduksjon her. Dette er viktig i en helhetsvurdering av virksomhetens utslipp. Reduksjon i vannmengde er et viktig tiltak for å begrense utslipp. I tillatelsen stilles det generelle krav om å unngå, redusere og forebygge utslipp ved virksomheten. Bl.a. plikter bedriften å redusere avrenning så langt som mulig, i henhold til tillatelsens punkt 2.3. Videre skal bedriften sørge for forebyggende vedlikehold av utstyr som kan ha utslippsmessig betydning, for å holde de ordinære utslippene på et lavest mulig nivå og for å unngå utilsiktede utslipp, i henhold til tillatelsens punkt 2.5.

Krav til forrensning

Det er i virksomhetens tillatelse, kap. 3 punkt 3.1.3 og 3.2 stilt generelle krav til forrensning, som vi ser er av betydning mtp. videre påslipp og rensing til kommunalt anlegg. Forrensning skal deretter som et minimum bestå av sil/rist-anordninger, fettavskiller/slamavskiller og fordrøyning. Det stilles nødvendige krav til prøvetaking samt krav til temperatur og pH.

Vi anser dette som standard rensiltak som må være på plass som et minimum for slik type virksomhet, og at disse suppleres med ytterligere rensiltak etter en konkret vurdering av det enkelte anlegg/virksomhet.

Påslipp Otta rensenanlegg

Sel kommune har i forbindelse med tillatelsesprosessen for Dalir Kjøtt AS gitt tilbakemelding på at de ikke har hatt kapasitet til å kunne ta stiling til konkrete påslippskrav for slakterivirksomheten. Dette gjelder også forholdet at slakteriet har lagt til grunn at våtfraksjonen fra husdyrgjødselen skal inngå i påslippet. Kommunen har utarbeidet et utkast til påslippstillatelse i forbindelse med søknaden fra 2022, men har ikke oppdatert denne i henhold til nye forutsetninger for rammen for utslippet fra slakteriet.

Kommunale rensenanlegg er bygd for å ta hånd om kommunalt avløpsvann, dvs. en blanding av sanitært, overvann og industrielt avløpsvann.

Avløpsvann fra ulike virksomheter kan ha en sammensetning som er vanskelig for avløpsanlegget å håndtere. Avløpsvann som slippes på til kommunalt avløpsnett kan påvirke rensesprosesser, gjøre skade på avløpsnett og rensenanlegg, påvirke slamkvaliteten og utgjøre en helse- og miljørisiko for driftspersonell. Kommunen kan derfor med hjemmel i forurensningsforskriftens kap. 15A-4 stille krav til virksomheter som skal slippe på avløpsvann til kommunalt nett. Kommunen kan også regulere påslipp gjennom privatrettslige avtaler, men har da ikke tilgang til forurensningslovens sanksjonsmuligheter.

Kommunens myndighet til å fastsette krav er imidlertid begrenset. Påslippskrav kan kun fastsettes for å sikre at:

- avløpsanlegget kan overholde utslippskrav
- avløpsanlegget og dertil hørende utstyr ikke skades,
- driften av avløpsanlegget med tilhørende slambehandling ikke vanskeliggjøres,
- avløpsslammet kan disponeres på en forsvarlig og miljømessig akseptabel måte, eller
- helsen til personalet som arbeider med avløpsnettet og på rensenanlegget beskyttes.

Øvrige krav må fastsettes av statlig forurensningsmyndighet, som i dette tilfellet er Statsforvalteren.

I tillegg til eventuelle krav fastsatt i tillatelse fra statlig forurensningsmyndighet kan kommunen fastsette krav om:

- innhold, og mengde av avløpsvann, eller i særlige tilfeller renseseffekt,
- fettavskiller, sandfang eller silanordning for avløpsvann med tilhørende vilkår,
- tilrettelegging for prøvetaking og mengdemåling av avløpsvann,
- varsling av unormale påslipp av avløpsvann, og
- utslippskontroll og rapportering av fastsatte krav til avløpsvann og avløpsgebyrer.

Vi understreker at det er kommunen som har ansvar for at krav i forskrift og tillatelser overholdes, og er forurensningsmyndighet etter sine krav som de har stilt etter § 15A-4. Kommunen kan stille tilleggskrav dersom det er nødvendig for å ivareta hensynet til avløpsanlegget. Det er kommunen som kjenner sitt anlegg, og vet hvilke stoffer som skaper problemer for rensesprosesser og slambehandling. Vi understreker at det til enhver tid er de strengeste kravene som gjelder, uavhengig av om de er stilt av Statsforvalteren som forurensningsmyndighet eller kommunen i påslippstillatelsen.

Vi har oppfordret kommunen til å jobbe systematisk med å sette påslippskrav og å få oppdatert foreliggende utkast til påslippstillatelse i henhold til endret og fastsatt utslippsramme for slakteriet. I det foreliggende utkastet til påslippsavtale mellom slakteriet og Sel kommune er det satt maksimale døgnbelastninger i forhold til normale utslippsverdier fra slakteriet ut fra oppgitt produksjon per dag og hva man ser at Otta rensesanlegg kan behandle (med utgangspunkt 2022). Det er angitt middel og maks hydrauliske belastninger og satt krav til fjerning av blod og fett, samt utjevning av prosessavløpsvannet over døgnet. Det er satt krav til maks temperatur i avløpsvannet, grenseområde for pH og krav til utforming av prøvetakingskum/rom for mengdeproporsjonale prøver.

Utslipp til luft

Bedriften opplyser om at utslipp til luft vil være i form av ventilasjonsluft, der hovedmengden vil komme fra fjøs og fra slakte-/skjærehalle. Bedriften vurderer at det ikke er behov for luktrensing av ventilasjonsluften.

Vi legger til grunn at utslipp til luft vil være ubetydelig og ikke krever særskilt regulering.

For lukt settes det alminnelige krav om at virksomheten skal drives slik at luktulemper i omgivelsene begrenses mest mulig, og ikke fører til vesentlig sjenanse for naboer og brukere av nærområdet.

Bedriften skal etablere et system for registrering og oppfølging av ev. klager på lukt.

Dersom det skulle oppstå luktulemper kan vi kreve at det gjennomføres luktmålinger og utredninger av ev. luktreduerende tiltak.

Vi kan på bakgrunn av ny kunnskap fastsette en mer presis og eventuelt også strengere regulering.

Støy

For bedrifter som støyer relativt lite, men hvor det likevel er nødvendig å regulere støy, stilles det i henhold til malen de strengeste kravene. Statsforvalteren følger malen på dette punktet. Dersom det er behov for å redusere støybidraget fra virksomheten, kan vi stille krav om utredning av støyreduerende tiltak under punkt 15 i tillatelsen.

Utover dette viser vi til planbestemmelser om støy i gjeldende reguleringsplan for området.

Utslipp til grunn/forurensning av grunn

Det er lagt til grunn at slakteriet bygges slik at det ikke blir utslipp til grunnen. Overvannet går ikke til kommunalt renseanlegg.

Avfall og biprodukter

Alt avfall fra slakte- og kjøtreprosessen skal samles opp i tette containere og leveres til Biosirk sitt anlegg på Hamar. Virksomheten vil ikke generere utslipp av konsentrert saltlake.

Fett fra fettavskiller skal også leveres til Biosirk.

Se nærmere omtale rundt håndtering av husdyrgjødselen under avsnittet *Håndtering av husdyrgjødselfraksjonen* over.

Overvåking av resipienter

Overvåkingskravet i tillatelsens punkt 11.1 gjelder generelt berørte resipienter for luft, grunn, vann og sedimenter. Dette for å sikre overvåking av påvirkning og mulige miljøeffekter av virksomheten.

Bedriften har selv ansvaret for å vurdere aktuelle berørte resipienter for sin virksomhet, og foreta nødvendige vurderinger som ledd i deres kartleggings- og utredningsarbeid. Det må benyttes ekstern bistand der dette er nødvendig.

Det er stilt krav om resipientovervåking etter vannforskriften ved nye/reviderte tillatelser til kommunale avløpsrensingsanlegg. Vi anser det som naturlig at kommuner som har industrielt påslipp sikrer at industrien bidrar inn i overvåkingen.

Annet

For energi, avfall m.m. setter Statsforvalteren vilkår i tillatelsen i tråd med praksis for nye tillatelser til industrivirksomheter.

Virksomheten benytter utelukkende strøm som energikilde. Videre planlegges det at deler av forbruket skal dekkes av solceller. Det planlegges energigjenvinning på alle store ventilasjonsstrømmer og fra kjøleanlegget. Bedriften gjør investeringer i varmepumpe for å produsere varmt vann av den energien som hentes ut på kjøleanlegget. Dere opplyser at dere har stort fokus på energieffektive løsninger.

All lagring av farlige kjemikalier skal skje basert på en miljørisikovurdering som virksomheten utarbeider og holder oppdatert. For lagring av farlige kjemikalier i tanker over 2 m³ (10 m³ for petroleumsprodukter) gjelder i tillegg kapittel 18 i forurensningsforskriften om tanklagring av farlige kjemikalier og farlig avfall.

Det er etablert 1 stk oljeutskiller utenfor vaskehallen, som tar med seg sluk og slukrenner i vaskehallen.

3.2.3 Konsekvenser for naturmiljøet

Miljøtilstanden i området

Det nye slakteriet er bygget i et område der det tidligere har vært masseuttak og asfaltproduksjon. Produksjon av asfalt startet opp i 1976. Landskapet er følgelig allerede påvirket av tidligere uttak/anleggsaktivitet. Anlegget vil ikke berøre nye urørte områder. Det foreligger ingen opplysninger om lokaliteten i Grunnforurensning.

Ifølge Sel kommune er det avdekket asfaltrester som må fjernes på tomta der det har foregått asfaltproduksjon. Det er virksomheten som drev asfaltverket som har ansvaret for denne oppryddingen og at dette pågår. Denne tomta ligger ca. 150 m unna og lavere enn tomta til slakteriet, som slik ikke vil være berørt. Resultater av oppryddingsarbeidet skal registreres i Grunnforurensning.

Søk i Naturbase viser naturvernområdet Sandbu på vestsiden av Lågen som det nærmeste beliggende naturvernområde til slakteriet. Dette er et lite område på ca. 20 daa og har en verneplan for edelløvsskog. Det fremgår at området ikke er truet, og at det ikke er behov for tiltak.

Oppslag i Artskart viser ingen registreringer av rødlistede arter, nasjonale arter, naturvernområder, naturtyper, verdifulle kulturlandskap eller utvalgte kulturlandskap som blir direkte berørt av anleggsområdet.

Vurdering av prinsippene i naturmangfoldloven og forholdet til vannforskriften

Vannforskriften § 4 sier at «tilstanden i overflatevann skal beskyttes mot forringelse, forbedres og gjenoprettes med sikte på at vannforekomstene skal ha minst god økologisk og kjemisk tilstand».

Resipienten for avløpsvannet etter sluttrensing i kommunalt avløpsrenseanlegg er Lågen. Utslipp til Lågen defineres som utslipp til følsomt område. Ifølge Vann-nett har Lågen for strekningen fra Otta og sørover til kommunegrensen «god» økologisk tilstand og «undefinert» kjemisk tilstand.

Virksomheten til Dalir Kjøtt AS vil gjennom sin art og sitt omfang utgjøre en mulig påvirkningsfaktor på vannmiljøet, og gjennom sitt utslipp bidra til den samlede belastningen på resipienten. Ut fra dette vurderer vi det som nødvendig at det legges til grunn en føre-var-tilnærming når det gjelder påvirkning og utslipp til resipient. Vi setter for en prøveperiode på ett år målekrav for en rekke relevante parametere for utslipp fra slakterivirksomhet samt skjæring og foredling av kjøtt, se tillatelsens kapittel 3 og 10. I tillegg til krav om kartlegging og utredning av virksomhetens prosessavløpsvann (innhold/sammensetning, egenskaper, omfang/mengde), setter vi krav til kartlegging/utredning av renseseffekten ved etablerte renselinjetninger og ut fra resultater vurdering av behov for tilpasninger og ytterligere rens tiltak, se tillatelsens kapittel 15. Den driftsansvarlige skal med bakgrunn i dette foreta en utredning av utslippets påvirkning på resipienter, i henhold til tillatelsens punkt 11.1.

Søknaden og Statsforvalterens behandling av den er basert på eksisterende kunnskap om det biologiske mangfoldet i og rundt anleggsområdet. Det legges til grunn i vurderingen, at det her handler om å regulere utslippet fra et helt nytt anlegg. Statsforvalteren anser at kunnskapsgrunnlaget er tilstrekkelig til at kravet i naturmangfoldloven § 8 om at beslutningene skal hvile på best mulig kunnskapsgrunnlag, er oppfylt. Hensynet til føre-var prinsippet i § 9 i naturmangfoldloven vektlegges imidlertid i tillegg til dette, som omtalt over, med grunnlag i manglende kunnskapsgrunnlag om virksomhetens faktiske utslipp og påvirkning på naturmiljøet/bidrag til samlet belastning.

Søknaden er basert på erfaringstall/tallgrunnlag fra tilsvarende virksomhet, da det her er snakk om etablering av et helt nytt anlegg for slakterivirksomhet med nedskjæring og foredling av kjøtt. Det

legges til grunn at et helt nytt anlegg vil være i tråd med nyeste teknologi og krav - og slik vil være i tråd med hva som er beste tilgjengelige teknikk innen bransjen (BAT – Best Available Techniques), se tillatelsens punkt 2.4. Videre stilles det krav til systematisk kartlegging og overvåking av virksomhetens faktiske utslipp av prosessavløpsvann og utredning av renseseffekten for valgt renseteknologi. Dette vil danne grunnlaget for ny vurdering av virksomhetens utslipp etter en prøveperiode på ett år og tilpasning av endelige utslippskrav – og ev. behov for tilpasninger i driften og ytterligere rensing. Hensikten er å minimere påvirkningen og forringelsen av naturmiljøet rundt og resipienter.

Vi viser også til generelle krav i tillatelsen om å unngå, redusere og forebygge utslipp ved virksomheten så langt som mulig, bl.a. i henhold til tillatelsens punkt 2.3 og 2.5.

Regulering av virksomheten gjennom tillatelse etter forurensningsloven innebærer tydelige vilkår om at virksomheten skal ivareta ytre miljø og minimere sitt bidrag til samlet belastning (§ 10). Kravet om å ta i bruk beste tilgjengelige teknologi (BAT), i henhold til tillatelsens punkt 2.4, er en direkte oppfølging av prinsippet om å ta i bruk miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder (§ 12). Virksomheten bærer kostnader i forbindelse med rensing av utslipp og andre nødvendige tiltak som bl.a. utredning og overvåking av påvirkning på resipienter.

Dette ses i sammenheng med vannforskriftens målsetning om at alle vannforekomster skal oppnå god økologisk og kjemisk tilstand og at disse skal beskyttes mot forringelse.

Statsforvalteren mener med dette at hensynet til prinsippene i naturmangfoldloven og vannforskriften er ivaretatt.

Utslippet fra virksomheten til Dalir Kjøtt AS vil, via kommunalt renseanlegg, til sist havne i Lågenvassdraget. Vassdraget har stor vannføring sammenlignet med utslippet fra virksomheten. Vi antar derfor at utslippet raskt vil fortynnes. Det forventes ikke noen spesifikk negativ påvirkning nedstrøms Lågen som følge av utslippet pga. stor fortykning. Likevel vil utslippets størrelse bidra sammen med annet utslipp og gi økt risiko for en endret økologisk og kjemisk tilstand. Det bør derfor alltid tilstrebes at utslippene reduseres så langt som mulig etter en kost-nytte-vurdering av konsekvensene på resipient og for naturmiljøet.

Statsforvalteren mener at det på bakgrunn av at resipienten Lågen er av en slik størrelse og miljøtilstand, og med forutsetning om at tiltak gjennomføres i henhold til søknaden og gitte krav i tillatelsen, at det ikke foreligger en vesentlig risiko for forringelse av miljøtilstanden i vannforekomsten.

3.2.4 Samfunnsmessige hensyn

Virksomhetsområdet omfattes av reguleringsplan for Sandbumoen masseuttak, vedtatt i kommunestyret 13.12.2023., der deler av området er regulert til industri. Arealformål er kombinert bebyggelse og anleggsformål – masseuttak/industri.

Virksomheten medfører samfunnsnytte i form av arbeidsplasser og lokal verdiskaping. Slakteriet ligger med sin plassering sentralt til for et slakteri og skjæreavdeling, med mye storfe og småfe i regionen. Etablering av et lokalt slakteri vil redusere transportbehovet for levende dyr til andre slakterier i landet. Bedriften oppgir at planlagt produksjonsramme tilsvarer 60 % av markedet innenfor en times radius, og 30 % - 10 % mellom en og to timer fra anlegget.

Dere viser til en markedsundersøkelse som er gjort av produsentgruppen som viser et sterkt ønske om et lokalt slakteri.

Virksomheten vil først og fremst medføre utslipp til vann via indirekte utslipp gjennom påslipp til kommunalt nett. På den andre siden skaper virksomheten samfunnsnytte og er i tråd med gjeldende arealplan for området.

4 Saksgang

Statsforvalteren behandler søknader i samsvar med forurensningsforskriften kapittel 36 om behandling av tillatelser etter forurensningsloven.

4.1 Forhåndsvarsel og uttalelser

Statsforvalteren oversendte forhåndsvarsel om krav til tillatelse etter forurensningsloven til Dalir Kjøtt AS i brev av 26.06.2025, med et utkast til utslippstillatelse som vedlegg. Vi har ikke mottatt noen kommentarer fra bedriften innen fristen for tilbakemelding på 4 uker. Sel kommune som kopimottaker har kommentert forhåndsvarselet om utkast til tillatelse etter forurensningsloven for Dalir Kjøtt AS i notat mottatt 16.07.2025.

I notatet, som et utarbeidet av Norconsult på vegne av Sel kommune, tar kommunen stilling til konkrete påslippkrav for en rekke parametere som kommunen vurderer å stille i en midlertidig påslippstillatelse:

BOF₅ – maks konsentrasjon på 250 kg/døgn basert på BOF-ramme på 4000 pe

Fett – konsentrasjonen av fett skal normalt ikke overstige 50 mg/l og maks. 100 mg/l. Iht. grensen i Norsk Vann rapport 228/2017 «Påslippkrav fra virksomheter». Det vises til at fett skaper driftsutfordringer i pumpestasjoner og renseanlegg.

KOF – tilsvarende som for BOF basert på rammen på 4000 pe. Én KOF-pe regnes som 120 g KOF – 4000 pe tilsvarer 480 kg KOF/d. Kommunen vurderer å stille et strengere krav til KOF, og tillate et påslipp som samsvarer bedre med tillatt BOF₅-påslipp.

Tot-P – Ved å bruke samme fremgangsmåte som for KOF – Én Tot-P pe regnes som 1,8 g Tot-P – 4000 pe tilsvarer 7,2 kg P/d.

Etter prøveåret vil kommunen revidere den midlertidige påslippstillatelsen, med grunnlag i analyseresultater og driftserfaringer fra Otta renseanlegg.

BAT-krav

Kommunen har videre kommentert ev. BAT-krav som Statsforvalteren vil se hen til ved fastleggningen av nye utslippsgrenser etter prøveåret i forhold til ev. renseseffekt Otta renseanlegg kan bidra med. Kommunen kommenterer her at slakteriet kan havne i en situasjon å måtte etablere nitrogenrensing ved anlegget.

Utslippsgrenser og prøvetaking

Kommunen viser til forhåndsvarselet (side 4), der det fremgår anslått maks avløpsmengde på 250 m³/d. Kommunen kommenterer her at det må avklares om denne avløpsmengden kun er prosessavløpsvann, eller om den også inkluderer sanitærløpsvann og evt. våt gjødselfraksjon.

Vi har forhåndsvarslet frist for å utarbeide måleprogram til den 31.12.2025. Kommunen anbefaler her at prøvetaking begynner umiddelbart etter oppstart av prøveproduksjonen. Av forhåndsvarselet (side 12) fremgår at prøvetaking skal utføres før og etter rensinnretninger ved virksomheten for å dokumentere faktisk renseseffekt. Kommunen kommenterer at hvis avløpet som renses i slakteriets rensinnretning ikke omfatter sanitærløpsvann og/eller våt gjødselfraksjon, bør det også tas prøver fra det totale avløpsvannet som går til rensanlegget.

Kommunen kommenterer videre at det hadde vært nyttig å se et prosessflytskjema som også inneholder plassering av prøvetakingspunkter. Kommunen har i mail til Dalir Kjøtt AS datert 01.07.2025 etterspurt informasjon vedr. prøvetakingspunkter og prosedyrer.

Våt gjødselfraksjon

Kommunen har kommentert det forhold at virksomheten ønsker å føre den våte delen av husdyrgjødselfraksjonen inn på det kommunale avløpsnett. Kommunen viser her til at den våte gjødselfraksjonen i så tilfelle vil ta opp noe av rammen til slakteriet på 4000 pe. Dere viser til at det kan forventes en høy andel av nitrogen i denne fraksjonen, og at bedriften må være klar over dette ift. evt. nitrogenrensekrav som kan komme i ny utslippstillatelse i 2026.

Kommunen vil tillate påslipp av våtfraksjonen fra gjødselseparatoren i prøveproduksjonsperioden, og deretter ta stilling til om dette skal videreføres når det foreligger mer informasjon om volum og innhold i denne fraksjonen.

Statsforvalterens kommentar til merknader til forhåndsvarsel

Statsforvalteren har vurdert uttalelsen fra Sel kommune ved behandlingen av søknaden. Av tidsgrunner har vi valgt å ikke oversende kommunens uttalelse til forhåndsvarselet til bedriften, da vi vurderer at dette ikke vil ha en praktisk betydning for vår kravstilling til virksomheten.

Sel kommune har nå innhentet faglig bistand i forbindelse med vurderingen av påslippet fra slakterivirksomheten til Dalir Kjøtt AS og har som ledd i forhåndsvarselet kommet med konkrete forslag til påslippskrav for en rekke parametere. Statsforvalteren anser det som meget positivt at kommunen nå jobber aktivt med dette og en påslippstillatelse som stiller konkrete påslippskrav for relevante parametere. Vi vil i tillatelsen etter forurensningsloven ikke foreta en mer konkret kravstilling utover det som er forhåndsvarslet bedriften. Vi understreker at det er det strengeste kravet som vil gjelde for virksomheten. Vi vil etter prøveåret og søknad om nye utslippsgrenser og tilpasset produksjonsramme basert på dokumenterte faktiske utslippsnivåer og renseseffekt ved anlegget, foreta en ny vurdering av virksomheten og nødvendigheten for kravstilling.

Dersom Sel kommune har behov for mer dokumentasjon fra virksomheten for å kunne vurdere relevante og nødvendige påslippskrav, har kommunen et ansvar å etterspørre dette fra bedriften.

I forhold til kommunens kommentar til frist for utarbeidelse av måleprogram, så understreker vi at krav om prøvetaking vil gjelde umiddelbart etter oppstart. Fristen for utarbeidelse av måleprogram ut året er satt for at bedriften får muligheten til å få nødvendig dokumentasjon på plass, som kan kreve noe tid i forbindelse med oppstart og tilpasninger i begynnelsen.

Videre understreker vi at virksomheten har krav om prøvetaking av alt avløpsvann som slippes på til kommunalt nett. Dette inkluderer følgelig også avløp fra sanitært og husdyrgjødselselfraksjonen. Virksomheten har et ansvar å sikre representativ prøvetaking av sitt utslipp.

5 Klagerett

Dalir Kjøtt AS og andre med rettslig klageinteresse kan klage på vedtaket, inkludert gebyrsatsen. En eventuell klage bør inneholde en begrunnelse og hvilke endringer som ønskes. I tillegg skal andre opplysninger som kan ha betydning for saken, komme fram.

Klagefristen er tre uker fra dette brevet ble mottatt. En eventuell klage skal sendes til Statsforvalteren.

Med hilsen

Tore Pedersen (e.f.)
avdelingsdirektør

Maraïke Susanne Glomb
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent

Vedlegg:

Tillatelse til virksomhet etter forurensningsloven – Dalir Kjøtt AS

Kopi til:

SEL KOMMUNE

Botten Hansens gate 9

2670

OTTA

DALIR KJØTT AS
Moavegen 10
2670 OTTA

Saksbehandler, innvalgstelefon
Line Andersen, 61 26 60 71

Vedtak om endring av frist i utslippstillatelsen - Dalir Kjøtt AS

Vi viser deres tilbakemelding 16.03.2026 på vårt brev av 03.03.2026. I tråd med denne tilbakemeldingen gjør vi vedtak om endring av frist for å sende inn søknad om nye utslippsgrenser og tilpasset produksjonsramme under tillatelsens punkt 1.1. For å sikre at dere har et tilstrekkelig datagrunnlag for søknaden, utsetter vi fristen fra 01.09.2026 til 01.05.2027. Tillatelsen med denne endringen følger vedlagt.

Vi forhåndsvarsler samtidig et gebyr på kr 9 500,- for arbeidet med endring av tillatelsen.

I forbindelse med vår oppfølging av Dalir Kjøtt AS og vilkår i utslippstillatelsen, har dere 16.03.2026 gitt tilbakemelding om bl.a. følgende:

«Som beskrevet (...) har bedriften ikke kommet i gang med uttak av avløpsprøver. Det arbeides fortsatt med å få satt i drift utstyret (...) for uttak av prøver. Målet er å besvare pålegget i tillatelsen, innen fristen 1. sept. 2026, om å sende inn dokumentasjon på utslippsnivåer og faktiske renseseffekter i bedriftens rensesanlegg. Dette skal være grunnlag for søknad med samme frist om nye utslippsgrenser. Til 1. sept. vil man ikke ha data for et helt driftsår som tanken har vært ved utformingen av kravet i punkt 10.4 i tillatelsen. Det vil da være risiko for at det datamaterialet man sitter på til 1.sept. ikke er godt nok for å foreslå nye utslippsgrenser. Det vil være risiko for at nye grenser som blir satt i tillatelsen vil være feil og/eller urealistiske å oppnå i deler av året. Dalir Kjøtt ber derfor herved om fristforlengelse på dette.»

I vårt brev av 30.03.2026 framgår det at vi er enig med dere i denne vurderingen, gitt situasjonen at dere pr. nå ikke har hatt noen utslippskontroll siden oppstart av virksomheten. Vi varslet at ny frist vil kreve endring av utslippstillatelsen og at vi ville følge opp dette i egen sak med forhåndsvarsel og valg av gebyrsats for arbeidet med denne endringen.

På denne bakgrunnen endrer vi fristen under tillatelsens punkt 1.1 for søknad om nye utslippsgrenser og tilpasset produksjonsramme etter første driftsår. Vi endrer fristen fra 01.09.2026 til ny frist 01.05.2027. Vi minner om at vi i brev av 14.04.2026 har vedtatt tvangsmulkt for å sikre at vi mottar søknaden med tilstrekkelige opplysninger innen denne nye fristen (punkt f under vedtaket).

Vi beholder fristen 01.09.2026 for å oversende undersøkelser og utredning av utslipp til vann, og utredning av renseseffekt fra intern forrensing, jf. også brev av 14.04.2026.

Hjemmelsgrunnlag

Forurensningsloven § 18 har hjemler for endring og omgjøring av tillatelser gitt i medhold av § 11, jf. § 16. Tillatelser kan bl.a. endres dersom «de fordeler forurenseren eller andre får av at vilkår blir lempet på eller opphevet, er vesentlig større enn de skader eller ulemper det vil føre til for miljøet». Dette framgår av § 18, første ledd, punkt 5.

Siden forslaget om og begrunnelse for den aktuelle endringen kom fra Dalir Kjøtt AS selv, og et framtidig vedtak om dette deretter er omtalt i brev av 30.03.2026 med kopi til kommunen, ser Statsforvalteren ikke at det er behov for å forhåndsvarsle vedtaket.

Vedtak

Statsforvalteren vedtar med dette endring av tillatelse til virksomhet etter forurensningsloven for Dalir Kjøtt AS, punkt 1.1 om frist for å sende inn søknad om nye utslippsgrenser og tilpasset produksjonsramme etter første driftsår. Fristen endres fra 01.09.2026 til ny frist 01.05.2027.

Endret tillatelse følger vedlagt.

Vedtaket er gjort med hjemmel i forurensningsloven § 18, første ledd, punkt 5.

Klageadgang

Vedtaket kan påklages til Miljødirektoratet av sakens parter eller andre med rettslig klageinteresse innen tre uker. Klagen bør begrunnes og skal sendes til Statsforvalteren.

Forhåndsvarsel om saksbehandlingsgebyr

I henhold til § 39-3 i forurensningsforskriften skal det betales gebyr for vår saksbehandling. Vi varsler bruk av laveste gebyrsats i § 39-4 i forurensningsforskriften for arbeidet med denne endringen, dvs. et gebyr på kr. 9 500,-. Dere kan sende merknader til dette forhåndsvarselet innen to uker etter at det er mottatt.

Med hilsen

Tore Pedersen (e.f.)
avdelingsdirektør

Line Andersen
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent

Vedlegg:

1 Tillatelse etter forurensningsloven - Dalir kjøtt AS

Kopi til:

Sel kommune

Botten Hansens gate 9

2670

OTTA